

الله أكبر
محمد رسول الله

پرویس آیت الله طالقانی قم

عنوان: کارورزی ۳ (کنش پژوهی)

نیمسال اول ۹۵-۹۶

استاد راهنما: استاد علی ابراهیمی نیا

معلم راهنما: آقای احمد انصاری زاده

دانشجو: سجاد صالحی

رشته تحصیلی: علوم تربیتی

آموزشگاه: دبستان شاهد (امیدهای انقلاب)

حضرت علی علیه السلام:
فکر تو گنجایش هر چیز را ندارد، پس آن را برای آنچه «مهم» است، فارغ گردان.
إِنَّ رَأْيَكَ لَا يَتَّسِعُ لِكُلِّ شَيْءٍ فَفَرِّغْهُ لِلْمُهِّمِّ؛

استاد فرزانه و گرامی

جناب آقای علی ابراهیمی نیا

با سلام و احترام

بدینوسیله اینجانب سجاد صالحی این موفقیت و افتخار را داشته ام تا بتوانم بعنوان کارآموز در محضر حضرتعالی حضور داشته و از دریای دانش، تجربیات و دانسته های حضرتعالی کسب فیض نمایم. لذا بر خود لازم می دانم مراتب قدردانی و تشکر خود را با بهترین آرزوها بحضورتان تقدیم نمایم.

امیدوارم که بتوانم صبر، حوصله، صداقت، اخلاق و منش والای حضرتعالی را سرلوحه زندگی شخصی و کاری خود قرار داده و نسبت به نشر دانسته ها و تجاربم به دیگران بپردازم.

آرزومند موفقیت روز افزون شما

کارورزی (Internship) یکی از ابزارهای مهم تربیت نیروی انسانی در حوزه تحصیلات عالی است زیرا دانشگاه علاوه بر آموزش باید در پژوهش و خدمات رسانی به صنایع نقش مهمی را ایفا کند. در حالیکه متأسفانه وضعیت دانشگاهها در ایران به گونه‌ای است که بیشتر به انتقال دانش می‌پردازند، بدون اینکه زمینه جذب دانش انتقال یافته فراهم شده باشد. کارورزی می‌تواند ابزار بسیار مهمی در راستای ایجاد چنین زمینه‌ای باشد اما بنا به دلایل مختلفی هنوز در فرهنگ دانشگاه‌های ایران جایگاه ویژه خود را دارا نیست.

در کل هیچ جانشینی برای تجربه عملی وجود ندارد. کارورزی ابزاری برای تبدیل تئوری به عمل و همچنین تلاشی برای ایجاد پیوندهایی بین محیط عملی و مراکز آموزشی است. برای انجام کنکاش شغلی نیز کارورزی از بقیه گزینه‌ها مناسب‌تر است. واضح است که هرگز نمی‌توان از طریق مطالعه یا گفت‌وگو با افراد مطلع به اطلاعات کافی و مورد نیاز برای کنکاش شغلی دست یافت. کارورزی یک تجربه دست اول و عملی است که به فرد اجازه می‌دهد بهترین نتیجه‌گیری‌ها را درباره ارتباط احتمالی خود و یک زمینه شغلی، انجام دهید. در ضمن کارورزی ممکن است به کارورز مهارتهایی را بیاموزد که ممکن است دارای آنها نباشد. کنکاش شغلی در طول یک ترم یا در طول فصل تابستان، روش نسبتاً سریع و کم خطری برای کسب اطلاعات درباره یک زمینه شغلی است. این روش به کارورزان فرصت می‌دهد تا میزان علاقه خود را قبل از آنکه برای چند سال متعهد به انجام آن شوند، بسنجند و یا اینکه بدانند برای وارد شدن به یک زمینه شغلی به چه مهارتها یا ملزومات آموزشی نیاز دارند. کارورزی حتی باید به کارورزان کمک کند تا بفهمند از چه بخش‌هایی در یک زمینه شغلی خوششان نمی‌آید.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۷
اهمیت و ضرورت اجرای تمرین معلمی	۹
اهداف کارورزی	۱۰
فصل اول	۱۱
بخش اول : واکاوی و پژوهش درباره ی تجربیات کارورزی ۱- ۲- ۳	۱۱
بخش دوم: توصیف و تحلیل موقعیت	۱۲
- روابط عاطفی	۱۳
بخش سوم: اهداف و ایده های معلمی و فلسفه معلم شدن	۱۳
بخش چهارم: فرضیه ها و ارائه راه حل ها	۱۶
فصل دوم	۲۰
طرح آموزشی اول	۲۰
گزارش اجرا	۲۳
طرح آموزشی دوم	۲۶
گزارش اجرا	۲۹
طرح آموزشی سوم	۳۲

۳۶.....	گزارش اجرا
۳۹.....	طرح آموزشی چهارم
۴۳.....	گزارش اجرا
۴۶.....	گزارش روزانه ۱
۵۰.....	گزارش روزانه ۲
۵۴.....	گزارش روزانه ۳
۵۹.....	فرم (ب)
۶۱.....	موارد مورد بررسی در کارورزی (۳)
۶۱.....	روایتی کوتاه از کارورزی (۳)
۶۲.....	تحلیل و تفسیر یافته ها
۶۵.....	نتیجه گیری
۶۶.....	کد گذاری
۶۷.....	منابع

مقدمه:

امروزه و به خاطر آنکه واژه کارورزی کاربردهای فراوانی دارد، گاهی اوقات به سختی می‌توان منظور گوینده را از واژه کارورزی استنباط کرد. در حقیقت می‌توان هر تجربه آموزشی را که با شغل ترکیب شود، کارورزی نامید و همین ترکیب است که کارورزی را به ابزاری منحصر به فرد برای کنکاش شغلی تبدیل می‌کند. اصل کلمه کارورزی به واژه کارورز برمی‌گردد و به فردی گفته می‌شود که در حین تحصیل در آموزش عالی و یا بلافاصله بعد از پایان دوران تحصیل و تنها با هدف کسب تجربه و مهارت کاری و عملی در مؤسسه‌ای مشغول بکار می‌شود

دوره کارورزی امکان و فرصتی برای آشنایی دانشجویان با محیط کار محسوب می‌شود که نه تنها باعث افزایش قابلیت‌های آنان برای اشتغال در آینده می‌شود بلکه به کارورزان قدرت انتخاب بیشتری در انجام وظایف ارائه شده می‌دهد تا بتوانند بهتر به علاقمندی‌ها و گرایش‌های خود در زمینه‌های مختلف پی برده و نقاط ضعف و قوت کار خود را ارزیابی کنند. مثلاً حضور در کتابخانه برای کارورز، برخورد با واقعیت‌ها را به دنبال دارد. در واقع می‌توان اصول نظری که اساس یک مصاحبه خوب در بخش مرجع را تشکیل می‌دهند به بهترین شکل در کلاس درس تدریس کرد اما روش‌های ارتباطی واقعی را فقط از طریق تمرین و برخورد با مراجعه‌کننده می‌توان کسب کرد و در مرحله عمل است که کارورز قادر به برقراری ارتباط گفتاری یا کلامی و افزایش مهارت‌های ارتباطی گفتاری و غیر گفتاری خواهد شد.

کارورزی به دانشجویان فرصت می‌دهد تا به بهترین نحو از یک محیط کاری عینی تجربه کسب کنند. امروزه در جهان، کارورزی بهترین گزینه برای انجام کنکاش شغلی به شمار می‌رود. در واقع کارورزی یک تجربه دست اول و عملی است که به دانشجویان اجازه می‌دهد بهترین نتیجه‌گیری‌ها را درباره ارتباط احتمالی خود و یک زمینه شغلی، انجام دهند. از همه مهمتر اینکه کارورزی می‌تواند به دانشجویان مهارت‌های شغلی مهمی را همانند برقراری ارتباط، تعهد کاری، وقت شناسی، حل مساله، کارگروهی، خودمدیریتی، برنامه‌ریزی و سازماندهی و

آشنایی با فن آوری بیاموزد که امروزه برای شاغل شدن بسیار واجب و ضروری هستند. اما متأسفانه کارورزی در سیستم آموزش عالی کشور ما چندان از سوی دانشجویان جدی گرفته نمی‌شود. به نظر می‌رسد دلیل این امر عدم آشنایی دانشجویان با ضرورت آمادگی شغلی در دوران دانشجویی و عدم اطلاع از نقش حیاتی کارورزی در آمادگی شغلی باشد.

بطور کلی احساس نیاز عامل مهمی برای به حرکت درآمدن و به حرکت درآوردن است. اگر دانشگاه از طریق دفاتر ارتباط با صنعت این احساس نیاز را در دانشجو بوجود بیاورد که برای ورود به بازار کار باید آنچه را که در اینجا بصورت تئوری می‌آموزد، اجرا کند، آنوقت دانشجو قدر هر ثانیه دوره کارورزی خود را خواهد دانست، زیرا او نیاز را حس کرده است. چنین دانشجویی وقت و انرژی زیادی صرف می‌کند و مصمم است تا گوی سبقت را از دیگران برباید تا شغل شایسته‌ای پیدا کند و در آن موفق شود.

کارورزی و کارآموزی می‌تواند ابزار بسیار مهمی در راستای آمادگی شغلی دانشجویان و فارغ‌التحصیلان باشد اما بنا به دلایل مختلفی به تدریج در فرهنگ دانشگاه‌های ایران رو به اضمحلال است. دوره کارورزی امکان و فرصتی برای آشنایی دانشجویان با محیط کار محسوب می‌شود که نه تنها باعث افزایش قابلیت‌های آنان برای اشتغال در آینده می‌شود بلکه به کارورزان قدرت انتخاب بیشتری در انجام وظایف ارائه شده می‌دهد تا بتوانند بهتر به علاقمندی‌ها و گرایش‌های خود در زمینه‌های مختلف پی برده و نقاط ضعف و قوت کار خود را ارزیابی کنند.

اهمیت و ضرورت اجرای تمرین معلمی

معلمی هنر، علم و تجربه است و این سه عامل به معلمان توانایی و مهارت در تدریس و انتقال دانش به یاد گیرنده را می دهد در واقع می توان گفت تدریس هم فن است و هم هنر به این معنی که تمام فنون تدریس به صورت تئوری و تمام هنرهای تدریس به صورت عملی می باشد. اهمیت و ضرورت اجرای برنامه کارورزی برای کسب صلاحیت حرفه ای در معلمان تا آن حد است که بدون گذراندن واحدهای مربوط در این زمینه، نباید به دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان، گواهینامه صلاحیت تدریس بدهند و اداره کلاس های درس و تدریس دروس گوناگون را به آنان محول کنند زیرا:

(یادگیری کامل منوط به توسعه آموخته ها در سه حیطه شناختی، عاطفی و حرکتی است دستیابی به سلسله مهارت های حرکتی وقتی ممکن می شود که میان آموخته های شناختی و عاطفی تعامل حاصل شود و این تعامل زمانی حاصل می شود که شرایط بروز رفتارهای مهارتی و حرکتی فراهم باشد)

به سبب اهمیت اثر بخشی برنامه کارورزی در موفقیت کار معلمی است که در برنامه های تربیت معلم کشورهای جهان پس از آموزش های نظری در دانشکده ها و مراکز تربیت معلم، دانشجو معلمان زیر نظر استادان راهنما و با تجربه در مدارس به تمرین معلمی می پردازند و در محیط واقعی آموزشگاه، مهارت های حرفه ای را تمرین می کنند و بسط می دهند. معلم محور اصلی تعلیم و تربیت است که دلسوزانه فعالیت می کند تا مطلبی را به نحو احسن و قابل فهم به فراگیران منتقل کند. بدیهی است که در این مسیر مهم ترین کار توانایی مدیریت و اداره کلاس و ایجاد رفتار مطلوب در سایه ارتباط خوب و مؤثر با دانش آموز می باشد. هدف از روش های اداره کلاس، فراهم کردن جوی است که در آن تدریس راحت تر صورت پذیرد. آنچه در اداره مؤثر کلاس درس همواره باید مد نظر باشد، اولویت تأکید بر پیشگیری از بد رفتاری نسبت به مقیاس های تسکین دهنده مانند تنبیه است. مشکلات بالقوه رفتاری باید شناخته شود تا با اعمال روش های صحیح در کلاس از پیشروی آنها جلوگیری گردد

تمرین معلمی در حین تحصیل در مراکز تربیت معلم موجب می شود که:

۱. اطلاعات نظری دانشجو معلمان به عمل در می آید و دو عامل مؤثر در تدریس دانایی و توانایی باهم توأم می شود

۲. دانشجو معلمان با محیط واقعی و فرایند حقیقی یاد دهی و یاد گیری آشنا می شوند.

۳. به مشکلات تدریس و تربیت پی می برند و در مدرسه یا دانشکده با مدرسان در میان می گذارند و از راهنمایی های علمی و عملی آنان بهره مند می شوند

۴. با تمرین معلمی اعتماد به نفس لازم را کسب می کنند و به طور نسبی خود کفا می شوند تا بدون اضطراب در مدارس تدریس کنند

۵. با قوانین ومقررات آموزشی در مدرسه وكلاس و تا حدودی با وظایف كاركنان آشنا می شوند

اهداف کارورزی

۱- حضور در مدرسه برای آشنایی با محیط کاری

۲- توجه و مشاهده ی جنبه های انسانی و ارتباطی - رفتاری (کارکنان) مدرسه با نظر به آموخته ها های روانشناسی و فرهنگ سازمان ونیز روابط انسانی

۳- مشاهده اعمال و رفتار مدیر از جنبه های کار های اجرایی ، رفتار تخصصی و روابط میان آنها

4- مشاهده ی تحلیلی و انتقادی هر آنچه در مدرسه اتفاق می افتد برای ارائه ی راه های بهبود و تعدیل

یکی از علمای آموزش پرورش گفته است: «هم چنانکه یک سیب ، تا زمانی که نرسیده باشد ، سیب به معنای واقعی نیست ، انسان نیز تا زمانی که تعلیم نبیند یا تربیت نشود ، انسان به معنای واقعی نیست. آموزش پرورش فرآیندی است که به وسیله آن انسان می کوشد دستاوردها و آرمانهای خود را برای زندگی بهتر به کودکان خود منتقل کند. این فرآیند ها بلافاصله پس از تولد ، درست از زمانی شروع می شوند که پدران و مادران می خواهند که رفتارهای مطابق با فرهنگ خود را به کودکان یاد دهند. مثلاً به آنان یاد می دهند که چگونه صداهای نامفهوم بچگانه خود را به تکلم تبدیل کنند و یا با ارائه سرمشق ها و توسل به دستورات سعی می کنند آن گونه نگرشها ، ارزش ها ، مهارتها ، معرفتی را در کودکان به وجود آورند که تعیین کننده روند عملیات و حاکم بر رفتار آنان در تمامی دوران زندگی باشند. از طرف دیگر ، تحصیل آموزشگاهی ، یا آموزش و پرورش رسمی ، مرکب از تجاربی است که به طور عمدی تنظیم و به مورد اجرا گذاشته می شوند تا به کودکان کمک کنند آن چیزهایی را یاد بگیرند که بزرگسالان یادگیری آنها را برای کودکان لازم و ضروری می دانند ، نیز یادگیرند که در موقعیتهای گوناگون چگونه باید عکس العملهای متناسب از خو نشان دهند. تقریباً همه مردم ایجاد مهارت در خواندن ، نوشتن ، حساب کردن را به عنوان هدف اصلی آموزش و پرورش رسمی پذیرفته اند ، به همین خاطر فرزندان خود را به محلی به عنوان مدرسه برای آموزش و یادگیری گسیل می دارند

با شناخت کامل محیط می توان از بسیاری از رویداد های نامطلوب جلوگیری به عمل آورد و همچنین می نمایاند که چگونه می توان با استفاده از امکانات و شرایط موجود زمینه را برای حداکثر توفیقات تحصیلی دانش آموزان فراهم کرد. البته شناسایی محیط عاطفی هم خالی از فایده نیست زیرا مهمترین تاثیر در موفقیت دانش آموزان متأثر از فضای عاطفی و آموزشی مدرسه می باشد مخصوصا زمانی که دانش آموزان در دوره بلوغ به سر می برند و از نظر عاطفی و بلوغ عاطفی سردر گم می باشند و می توان باید رهنمایی مختصر به کلی زندگی آنان را تحت تاثیر قرار داد.

فصل اول

بخش اول : واکاوی و پژوهش درباره ی تجربیات کارورزی ۱-۲-۳

به طور کلی اگر بخواهم از تجربیات این دوره کارورزی و دو دوره ی گذشته صحبت کنم و نیز خصایص و ویژگی هایی که در رابطه با این شغل در مورد من وجود داشت و بسیاری از آن ها خوب و قابل قبول و یک عده هم عیب و از نقاط ضعف من در این شغل بود صحبت کنم می توانم بگویم که در کارورزی یک که فقط به خاطر مشاهده در کلاس درس و مدرسه حاضر می شدیم برای شخص بنده بسیار مثمر ثمر بود چرا که با این کار من به عینه خیلی از تجربیات را از معلمان مختلف به خصوص معلم راهنما از لحظ شیوه ی برخورد و تدریس و مدیریت کلاس یاد می گرفتم و در عین حال نقاط ضعف و قوت آنان را در ذهن خود می سنجیدم و با خود می گفتم که اگر مثلا اینجا و در این موقعیت این طور رفتار می کرد و یا این طور تذکر می داد بهتر بود و تاثیر خوبی روی دانش آموزان داشت.

در خصوص دوره ی دوم کارورزی که مربوط به پیدا کردن اختلالات یادگیری به صورت فردی و گروهی و تدریس نیمه مستقل می شد نیز تجربیات خیلی زیادتر را کسب کردم در این دوره توانستم انواعی از اختلالات را بشناسم و تا حدی اطلاعات برای رفع آن ها به دست آوردم و با دانش آموزان ارتباط معلم - شاگردی برقرار کنم و در کلاس مانند یک معلم واقعی تدریس کنم و از دانش آموزان که نظاره گر کار من بودند برای کاهش استرس استفاده کنم و همچنین تدریس مشارکتی برای من که اولین بار بود با دانش آموزان ۲۰ - ۳۰ نفری روبه رو می شدم و ارتباط چشمی برقرار می کردم به عنوان مبتدی کار تدریس بسیار موثر و مفید بود.

اما در خصوص دوره سوم کارورزی که دانشجوی معلمان در این ترم قرار بود تدریس مستقل در کلاس داشته باشند خیلی مفید و جالب بود. قرار بود در هر زمان تدریس مستقل داشته باشیم و لذا در این دوره لازم بود

قبل از حضور در کلاس حتما یک طرح آموزش دقیق و جامع و نیز با مطالعه کامل و دقیق موضوع مد نظر با آمادگی کامل در کلاس حاضر شویم. در کل اثر بخش و باز دهی این دوره از دوره های قبل زیادتر بود چرا که دوره تدریس ما هم از منظر استاد راهنما ، معلم راهنما و دانش آموزان مورد ارزیابی قرار می گرفت و این خود باعث می شد بیشتر بر نقاط ضعف و قوت خود آگاهی یابیم و آن ها را رفع و رجوع کنیم. تهیه طرح های آموزشی نیز باعث می شد که مشکلات و مسائل احتمالی را در کلاس و حین تدریس پیش بینی کنیم.

بخش دوم: توصیف و تحلیل موقعیت

مدرسه امید های انقلاب واقع در کوچه ۵۳ بلوار امین می باشد. در دو طرف این مدرسه دو مدرسه شاهد دیگر که یکی دبیرستان ویکی دیگر متوسطه اول می باشد قرار دارد حیاط این مدرسه وسط خوبی دارد به گونه ای که هم میدان فوتبال ، والیبال ، بسکتبال و هم هندبال دارد و جایگاه برای پارک ماشین دارد سرویس دانش آموزان از معلمان جدا می باشد و مدرسه دو طبقه می باشد که در طبقه اول آن پنج کلاس (دو تا اول ، دو تا دوم و یک سوم) و همچنین شامل دفتر مدیر و دفتر معلمان آقا و دفتر معلمان خانم و دفتر پرورشی و دفتر حمل و نقل و آب خوری می باشد . در طبقه دوم هفت کلاس (کلاس سوم یکی ، کلاس چهارم دو تا ، کلاس پنجم دو تا و کلاس ششم دو تا) و دفتر معاون آموزش دفتر مشاوره در این طبقه قرار دارد . در زیر زمین نماز خانه و آزمایشگاه قرار دارد همه ی کلاس های درس حدود ۲۴ متر می باشند. با این توضیح که کلاس های طبقات بالاتر کمی کوچکتر هستند.

اطراف مدرسه خانه های چند طبقه وجود داشت. صدای حفاری خیابان توسط کارگران شهرداری بگوش می رسید. مدرسه دارای یک درب ورودی بزرگ و یک درب ورودی کوچک بود. بوفه ی مدرسه در داخل مدرسه و روبروی درب بزرگ ورودی مدرسه بود و توسط ۲ نفر اداره می شد.

روی در و دیوار مدرسه نقاشی و جملاتی حکمت آمیز کشیده و نوشته شده بود. فضای سبز در حیاط وجود داشت. حیاط مدرسه بسیار تمیز بود. سرویس های بهداشتی دانش آموزان رو به روی درب خروجی ساختمان آموزش کنار اتاق ورزش که در حیاط وجود داشت قرار داشت .

حیاط دارای جایگاه مخصوص خودروی شخصی مدیر و معلمان بود ولی کافی نبود و سطل زباله به تعداد کافی وجود داشت. آبخوری در کنار سرویس بهداشتی وجود داشت.

روابط عاطفی :

معلمان با هم روابط صمیمی داشتند ولی در عین حال خیلی کم با هم روبرو می شدند زیرا معمولا زنگ های استراحت در کلاس خود بودند تا برنامه زنگ بعدی خود را آماده کنند .

روابط معلمان با مدیر هم به خوبی مشخص بود که به صورت صمیمیتی می باشد و در موقع برخورد با صمیمیت با هم برخورد می کردند و نیز کارکنان هم روابط خوبی با معلمان و خودشان داشتند .

رابطه ای مدیر با والدین نیز خوب بود در ضمن معلمان کمال دقت را نسبت به دانش آموزان داشتند و همه ای مطالب را با روی خوش به والدین دانش آموزان بیان می کردند .

دانش آموزان نیز علاقه ای زیادی به معلمین خود داشتند به گونه ای که روزی در زنگ استراحت مشاهده کردم که کلاس ششمی ها با معلم چهارم خود یعنی معلم راهنمای من به گرمی صحبت می کردند و وقایع گذشته را با هم مرور می کردند .

بخش سوم: اهداف و ایده های معلمی و فلسفه معلم شدن

بیانیه من:

من معل هستم

کسی که راه را از چاه نشان می دهد.....

سحر و جادویی در کار نیست.....!

من قادر نیستم روی آب راه بروم ، دریا را هم نمی توانم بشکافم.....

من فقط بچه ها را دوست دارم.....

آرزو یم سر بلندی تمام کودکانی است که به من سپرده می شوند. تلاش می کنم بتوانم از استعداد ها و توانایی ها ی آنان نهایت استفاده را بکنم. در خم یک کوچه نمانم. به فرزندانم بال و پر بدهم. آنها را پرواز بدهم . اجازه ندهم بمانند و بمانند.

در این گزارش می خواهم به رازها و اسرار موفقیت معلمان اشاره بکنم و با این اسرار که من اکثریت آن ها را در رفتار و کردار معلمان مشاهده نمودم آشنایی جزئی داشته باشیم: ۱. دانش تخصصی ۲. اعتقاد ۳. بینش ۴.

شخصیت ۵. خلاقیت ۶. انضباط ۷. تواضع ۸. آراستگی ۹. اخلاق ۱۰. رهبری و یکسری دیگر از ویژگی ها هستند. در کل من تصمیم گرفته ام که تا آن جا که در توانم هست این اسرار را در ذهن خود نگه داشته و از آن ها در زندگی شغلی استفاده نمایم. اهداف و ایده هایی که من به عنوان یک معلم آینده این مرز و بوم در ذهن دارم عبارت اند از:

1) ایمان به خداوند: به عقیده ی من معلمی که ایمان ندارد گر چه در انتقال دانش علمی به شاگردان خود موفق باشد ولی اثری از کمال انسانی در آن ها نخواهد داشت.

2) توکل بر خداوند

3) هدف مداری

4) اخلاص

5) داشتن بیان شیوا: ابزار اصلی من معلم می باشد.

6) دانستن قلم و شیوه ی نگارش خوب بسیار موثر است .

7) هدایتگری : معلم می بایست دانش آموزان را از جهل به هدایت و از ظلمت به نور و روشنایی بکشاند

8) مدیریت کلاس و دانش آموزان

9) استقامت: من معلم می بایست در تعلیم دانش آموزان و از بین بردن جهل آن ها ثابت قدم باشم.

10) پشتکار و خسته نشدن از کار تعلیم و تربیت

11) تقویت روحیه مدارا و سازش با دانش آموزان

12) صداقت

13) رعایت انصاف نسبت به همه دانش آموزان

14) تواضع و فروتنی و دوری از غرور

15) تسلط کافی به مطالب درسی: یک معلم علاوه بر اینکه باید بر کتاب درسی کاملاً مسلط باشد، باید کتاب های مرتبط با موضوع درسی که می دهد را نیز مطالعه نماید که در صورتی که دانش آموز یا دانشجویی سوالی در رابطه با موضوعی در حواشی مطالب درسی پرسید معلم بتواند با تسلط کامل پاسخ دهد.

16) ارتباط کلامی و موثر با دانش آموز (جو): این ارتباط هم باید چشمی و هم کلامی باشد، برخی از معلم ها را دیده ام که فقط که یا نگاهشان به زمین است و یا به تابلو!!! مثلاً خودم از همین ضعف یکی از استادان توانستم سریع از سر کلاسش به داروخانه بروم و برگردم!!!

17) سوال پرسیدن از دانش آموزان: یکی از ضعف های یک معلم می تواند این باشد که از دانش آموزانش سوال نمی پرسد و مرتب از آن ها امتحان نمی گیرد. همه می دانیم که دانش آموزان و دانش جویان تا تحت فشار قرار نگیرند درس نمی خوانند.

18) عدم نمره دادن بدون دلیل: معتقدم هیچ معلم و استادی نباید بیخود به دانش آموزانش نمره بدهد. اگر پس از چند ترم این رویه را در پیش بگیرد همه حساب کار دستشان می آید و درس می خوانند. متأسفانه در برخی دانشگاه ها که معرف حضور همه هستند کیلویی نمره می دهند و استادان معتقدند که حتماً باید تعداد خاصی پاس بشوند در حالی که من فکر می کنم نمره ۱۰ مثل یک دیوار است این دیوار پایین نمی آید بلکه دانشجو است که باید بالا برود و از نظر علمی به تعالی برسد.

19) قاطعیت در کلام: فکر می کنم یک معلم و استاد نباید تحت تاثیر التماس های دانش آموزان و والدین آن ها و ارتباطات فامیلی و ... قرار گیرد. معلم باید اول ترم که امتحان را تعیین می کند قاطعانه همان رو امتحان بگیرد و تاریخ را تغییر ندهد.

۲۰) احترام به دانش آموز: بارها شاهد بوده ام که معلم و یا استادی به دانش جویی توهین می کند و یا او را با لفظ نادرستی صدا می کند. این امر علاوه بر اینکه شان معلمی وی را خدشه دار می کند، موجب عدم محبوبیت و از دست رفتن ارتباط صمیمی معلم با آن دانش آموز و حتی سایر دانش آموزان شود.

۲۱) به روز بودن: کم نیستند معلم ها و استادانی که در ۲۰ و یا حتی ۳۰ سال پیش زندگی می کنند. کم نیستند معلم هایی که فقط هر آنچه در کتاب های درسی دیده اند و سر کلاس های خود شنیده اند برای دانش آموزان بازگو می کنند و هیچ انس و آشنایی با پدیده ای به نام اینترنت و دریافت آخرین اخبار و اطلاعات و تحولات رشته خودشان از اینترنت را دنبال نمی کنند.

۲۲) حضور به موقع سر کلاس: گاهی شاهد آن هستیم که برخی معلم ها و استادان عادت دارند ۱۵ دقیقه دیر سر کلاس حاضر شوند و ۱۵ دقیقه هم زودتر کلاس را تعطیل کنند. آن ها با این کار شان اگر یک کلاس ۳۰ نفری داشته باشند در هر جلسه حدود ۱۵ ساعت از وقت دانش آموزان را هدر می دهند و ضمن اینکه یک کار غیر اخلاقی انجام داده اند حقوقی که دریافت می کنند نیز خالی از اشکال نخواهد بود.

۲۳) پیگیری وضعیت دانش آموزان ضعیف: یک معلم باید مثل پدر وقتی دانش آموزی در در وضعیت نامناسب درسی دید به صورت خصوصی با وی صحبت کند و دلیل ضعف وی را کنکاش کند. در صورت لزوم با والدین وی جریان را مطرح نماید نسبت به موضوع درسی و اخلاقی دانش آموز بی تفاوت نباشد.

۲۴) توجه به امر تحقیق و پژوهش: هر درسی و هر معلمی متناسب با درس خود می تواند این مقوله را مورد توجه قرار دهد و قسمتی از نمره را به تحقیقی که صرفا کپی برداری نباشد و حداقل حاصل مرور چندین نوشته باشد، اختصاص دهد.

با این ۲۴ مورد که عرض شد بنده تصمیم دارم که این ایده ها و اهداف را نه تنها در حد سخن بلکه جامه عمل بپوشانم تا جز کسانی باشم که در تربیت و پرورش این مرز و بوم موفق باشم.

در آخر هم یک جمله از دکتر شریعتی :

«من ستایشگر معلمی هستم که اندیشیدن را به من آموخت نه اندیشه ها را»

بخش چهارم: فرضیه ها و ارائه راه حل ها

فرضیه ۱: فضای فیزیکی مدرسه در یادگیری دانش آموزان و عملکرد دانش آموز موثر است.

تحقیقی که با تازگی توسط محققان دانشگاه آکسفورد در انگلستان انجام شد. نشان می دهد که علاوه بر موقعیت مکانی مدرسه فضای فیزیکی مدرسه و کلاس درس نیز نقش بسیار مهمی در یادگیری دانش آموزان ایفا می کند. در این پژوهش علمی ۷۵۱ دانش آموز در ۳۴ کلاس درس مورد بررسی قرار گرفتند. از دانش آموزان قبل از شروع سال تحصیلی و پس از اتمام آن ارزیابی تحصیلی به عمل آمد تا مقایسه ی این تأثیر فضای آموزشی بر فرایند یادگیری ریاضیات، مهارت خواندن و مهارت نوشتن را روشن سازد. شاخص های کلاس درس که در این تحقیق به عنوان متغیر در نظر گرفته شده بودند شامل تزئینات کلاس، نور طبیعی، کنترل صدای محیط، دما، کیفیت هوا و رنگ می شدند.

محققان پس از بررسی نتایج ارزیابی قبل و بعد از سال تحصیلی از دانش آموزان به این نتیجه رسیدند که معماری و طراحی کلاس درس تأثیر معناداری روی عملکرد علمی دانش آموزان داشت به طوری که این عوامل محیطی ۷۳ درصد بر نمرات دانش آموزان تأثیر داشتند. هم چنین نتایج تحقیق دیگری نشان داد که میزان انگیزه ی دانش آموزان برای تحصیل در کلاس های تمیز و مجهز افزایش می یابد.

تأثیر فضای آموزشی تنها به یادگیری دانش آموزان منحصر نمی شود بلکه روی عملکرد معلمان نیز تأثیر می گذارد دیوید سیارا، میر اجرایی مرکز حقوقی آموزش در نیوجرسی آمریکا با اشاره به تأثیر فضای آموزشی بر کیفیت کار معلمان عنوان کرد: «کار کردن در محیطی شلوغ، نامرتب و فاقد امکانات استاندارد آموزشی باعث خسته شدن معلمان می شود و کیفیت تدریس آنها را پایین می آورد».

انتخاب مکان درست و استاندارد برای ساختن مدارس و رعایت ویژگی هایی هم چون نور مناسب، رنگ بندی متناسب با سن دانش آموزان و دمای مطبوع می تواند در یادگیری دانش آموزان تحولی شگرف ایجاد نماید.

فرضیه ۲: برای تدریس این موضوع باید از روش تدریس های فعال استفاده کرد.

نکته ی دیگری که بایستی در تدریس این مبحث مد نظر قرار گیرد، و تدریس فقط معلم محود نباشد و از دانش آموزان در حین تدریس کمک گرفته شود و کلاس دانش آموز محور باشد. چنین عملی سبب عدم خستگی در یادگیرنده می شود و کلاس درس به شکل فعال ارائه می شود.

بنابر این با توجه به توضیحات فوق و مراحل رشد شناختی و ذهنی یادگیرنده بایستی از روش های فعال و عینی در تدریس موضوع مورد نظر استفاده کرد. یکی از روش هایی که بدین منظور می توان از آن استفاده کرد، روش اکتشافی و عملی آزمایشی می باشد که برای تدریس درس علوم نیز مناسب می باشد روش اکتشافی رویکردی است که از طریق آن دانش آموزان تشویق می شوند که به محیط خود به تعامل بپردازند یعنی با تفحص ، دستکاری اشیاء و چالش و تفکر، روابط بین پدیده ها را کشف کنند و به فهم موضوع برسند.

فرضیه ۳: نقش فضای مدرسه در روحیه ی دانش آموزان برای یادگیری و تأثیر مثبت

قابل ذکر است هر چه محیط پیرامون دانش آموزان زیبا تر و دلنواز تر باشد و فضای سبز احداث شده دارای هماهنگی و نظم خاصی باشد در یادگیری بهتر دانش آموزان تأثیر بسزایی داشته و از لحاظ روحی رنگ سبز به آنها آرامش خاصی می دهد و می توانند مطالب درسی را بهتر درک و تجزیه و تحلیل نمایند.

فضای سبز در روحیه ی دانش آموزان تأثیر بسزایی دارد. استفاده از درختان و گل و چمن، ساخت آبنا در حیاط مدرسه، نوشتن پیامهای بهداشتی و آموزشی در تابلوهای زیبا، نصب نیمکت های رنگی در زیر درختان همگی می تواند در یادگیری دانش آموزان اثر گذار باشد.

به طور کلی احداث فضای سبز در مدارس تأثیر های مثبت زیادی دارد که اهم آنها عبارت اند از: ایجاد سایه جهت استفاده دانش آموزان در مواقع لزوم، حفاظ در مقابل باد و باران، پناهگاه پرندگان، جذب انرژی و گرمای هوا و سرد نمودن آن توسط تبخیر، تصفیه هوا و جذب گرد و غبار در محیط زیست، کمک به ثبات خاک و افزایش نفوذ پذیری آب و هوا در آن، تأثیر مثبت در مناظر و دیدگاه ها ، حفاظت در مقابل سر و صدا ، کنترل

انعکاس نورهای مزاحم و کنترل باران و اثرات مثبت روحی و روانی بر دانش آموزان هنگام مشاهده مناظر زیبای گیاهی و فضای سبز در مدارس.

قابل ذکر است هر چه محیط پیرامون دانش آموزان زیباتر و دلنواز تر باشد و فضای سبز احداث شده دارای هماهنگی و نظم خاصی باشد در یادگیری بهتر دانش آموزان تأثیر بسزایی داشته و از لحاظ روحی رنگ سبز به آنها آرامش خاصی می دهد و می توانند مطالب درسی را بهتر درک و تجزیه و تحلیل نمایند.

فرضیه ۴: تأثیر رنگ دیوار و شرایط فیزیکی آن در امر یادگیری

راهرو ها و سالن مدرسه نقطه طلایی مدرسه می باشند، باید از رنگهای سرد و آرامش بخش در آن استفاده نمود. از این فضا ها برای پیام آموزشی و پرورشی و زیبا شناختی می توان استفاده کرد.

رنگ آمیزی در های ورودی کلاسها و دفتر مدارس، همیشه باید تیره تر از زمینه راهرو باشد. این تیرگی، توجه و احترام دانش آموزان را بر می انگیزد و هشداری است که تفاوت فضای کلاس درس و حیاط را به او گوشزد می کند.

کلاس مکانی است که دانش آموز بیش ترین ساعات خود را در آن به سر می برد. سالم بودن و نظافت نیمکت ها، رنگ دیوار کلاس که سعی شود رنگهای گرم بیشتر استفاده شود. تأثیر به سزایی در روحیه، رشد و ترقی دانش آموزان دارد. سقف کلاس ها باید صاف و بدون درز، به رنگ روشن باشد که سبب تعادل فضا گردد.

فرضیه ۵: بررسی وضعیت آموزشی در یادگیری

بهترین راه ایجاد انگیزه در یادگیرندگان، "بهبود شرایط یادگیری" و "افزایش سطح کیفیت آموزشی" است. نه اجبار دانش آموزان، فنون و روش هایی چون نگاه درست به "نمره"، آموزش همراه با مسائل جالب و مثال های آشنا، ارائه ی مطالب از ساده به دشوار، مضرات رقابت و چشم و هم چشمی و غیره موثر است.

با توجه به این که معلم با به کار بردن مثال های عامیانه و آشنا به بیان درس می پرداخت و هر کجا نیاز بود با انجام آزمایش های عملی به ملموس تر شدن مطالب کتاب می پرداخت و در برخی موضوعات کتاب با ارائه ی درس به وسیله ی پاورپوینت به بالا بردن سطح انگیزش دانش آموزان یاری می رساند.

استفاده از اظهاراتی چون: "خوب"، "عالی" و "آفرین" پس از عملکرد درست دانش آموز از تدابیر موثر انگیزشی است. تشویق دانش آموز، ساده ترین و طبیعی ترین وسیله ای است که در اختیار معلم قرار دارد. موثر ترین تشویق آن است که به رفتار و عملکرد درست دانش آموز وابسته باشد.

در آلمان شش مقوله و یا طیف و در ژاپن استفاده از پنج مفهوم همراه با جملات توصیفی است. خلاصه این که در بسیاری از کشورهای مختلف جهان، کارنامه فقط نمرات خام را شامل نگردیده و تمامی فعالیتها و مهارت ها و نگرش کودک ، توصیف و ارزشیابی می شود. ارائه نمره صرف ضمن ایجاد رقابت و اضطراب ، یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را تحت الشعاع قرار داده و با ایجاد افسردگی ، بخش زیادی از منابع و استعداد های بالقوه انسانی و اقتصادی را تلف می نماید. برخورد معلمان و والدین و ارزش بیش از حد قائل شدن به امتحان و تکرار بیهوده آن و استفاده ابزاری از آن باعث ایجاد دلسردی از تعلیم و تربیت و امتحان با این سبک و سیاق، نقطه پایان یادگیری و نوعی رهایی از درس و تحصیل محسوب می شود.

فصل دوم :

طرح های آموزشی :

طرح آموزشی (۱)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
دبیرت کانونی مدارس باقر

کارورزی ۳

فرم ج: چارچوب تهیه طرح آموزشی

مشخصات: نام مدرسه : امید های انقلاب	پایه تحصیلی : چهارم	موضوع : حرمی با دو گنبد	نام معلم راهنما : احمد انصاری زاده
محتوا (مفاهیم / مهارت ها به تفکیک): مفهوم : چگونگی کنترل خشم مهارت ها : مهارت دانشی : آشنایی با امام کاظم (ع) به عنوان امام هفتم مهارت عاطفی : احساس علاقه به امام کاظم (ع) و اعمال و رفتار ایشان مهارت حرکتی : تلاش برای الگو گرفتن از زندگی و اخلاق و رفتار امام کاظم (ع)			
پیامد یادگیری: آشنایی دانش آموزان با ویژگی رفتاری امام کاظم (ع) و تلاش برای الگو گرفتن از رفتار ایشان			
مراحل	شرح تکالیف یادگیری / تکالیف عملکردی به تفکیک مراحل	محدوده زمانی	مواد / منابع یادگیری ^۱
برقراری ارتباط	پخش فایل صوتی زیارت نامه ی مخصوصه ی امام کاظم (ع) و امام جواد (ع) .	۶ دقیقه	سیستم صوت
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد	از بچه ها تعدادی سوال می پرسیم . به عنوان مثال (این زیارت نامه مختص کدام امام معصوم (ع) است ؟)		

به دلیل شباهت زیاد زیارتنامه های امامان معصوم امکان تشخیص آن دشوار می باشد و در ضمن کسانی میتوانند با این سوال پاسخ دهند که یا آن را شنیده یا به کاظمین مشرف شده باشند ولی زمانی که آن پخش می شود دانش آموزان تمرکز فکریشان به سمت امامان بر میگردد .			تحلیل و تفسیر
کاغذ	۶ دقیقه	از دانش آموزان خواسته می شود در گروه های خود نکات و مطالبی در مورد امام موسی کاظم (ع) و امام جواد (ع) بر روی کاغذ نوشته و در مورد آن در گروه بحث نمایند و به جمع بندی نسبت به نظرات خود دست یابند .	به تجربه گذاشتن
معلم به گروه ها سر زده و مشکلات و فرضیاتی را که دانش آموزان با آن ها روبه رو هستند را مشاهده کرده و دانش آموزان را برای حل آن ها هدایت می کند			فرآیندهدایت و ارائه بازخورد
در کار گروهی دانش آموزان به نکاتی پرداختند که فراتر از سطح کلاس بود و پی بردم که معلم باید نسبت به درسی که تدریس میکند اطلاعاتی فراتر از محتوای کتاب داشته باشد تا در هنگام برخورد با مطلب جدید توسط دانش آموزان قادر به پاسخ گوی آن باشد .مخصوصا در دوره ابتدایی			تحلیل و تفسیر
دیتا ، فیلم و متن کتاب	۱۸ دقیقه	فیلمی در مورد حرم کاظمین پخش نموده و معلم با توجه به دانش قبلی و مواردی که در گروه ها مشاهده کرده محتوای جدید را ارائه می نماید . سپس توسط دانش آموزان از روی درس خوانده می شود .	به کار بستن
از سرگروه ها خواسته می شود با توجه به آن چه معلم در کلاس توضیح داده فعالیت های گروه خود را با آن ها تطبیق دهند اشکالات پاسخ فرضیات خود را شناسایی کرده و در صدد رفع آن بر آیند .			فرآیند هدایت و ارائه بازخورد
در این هنگام متوجه شدم که هر چند معلم قدرت انتقال مطالب را داشته باشد فراگیری دانش آموزان در زمینه درسی بیشتر خواهد بود			تحلیل و تفسیر
	۵دقیقه	از سرگروه ها خواسته می شود مطالبی را که با افراد گروه خود به جمع بندی آن ها رسیده اند برای سایر دانش آموزان باز گوه کنند .	به اشتراک گذاشتن
معلم نظر سرگروه ها را می پرسد روی نکات مهم تاکید می کند و از روی مطالب تکراری می			فرآیند هدایت و ارائه بازخورد

گزند و اگر دانش آموزی مطلب جدیدی بیان کرد که سایر دانش آموزان و معلم از آن بی خبر بودند تشویق می شود .		
تحلیل و تفسیر	در این مرحله دانش آموزانی که قدرت بیان دارند و همچنین زمینه ای برای ایجاد انگیزه در افرادی که کوشه گیر هستند وجود دارد و می توان سبب شد که افراد کوشه گیر در کلاس فعالیت کنند .	
انتقال به موقعیت جدید	دانش آموزان بتوانند در صورت برخورد با سایر دانش آموزان و همچنین در جامعه از رفتار پر خشگرانه به هنگام عصبانیت دوری کنند .	
فرآیندهایت و ارائه بازخورد	معلم در فرایند تدریس به صورت نا خودآگاه دانش آموزان را به جهتی سوق می دهد که دانش آموزان علاوه بر تغییر رفتار خود در هنگام عصبانیت ،در صورت مشاهده افراد دیگر به هنگام عصبانیت آنان را به صبر و شکیبایی فرا خواند .	
تحلیل و تفسیر	در زنگ ورزش مشاهده کردم که دو تا از دانش آموزان با هم بحث می کردند دانش آموز دیگری آن ها را به صبر و شکیبایی فرا می خواند .	
سنجش آموخته ها	از دانش آموزان (به صورت تصادفی) می خواهیم که مفهوم آیه ی ۱۳۴ سوری آل عمران را بیان کرده و ارتباط آیه ی مورد نظر را با خصوصیات رفتاری امام کاظم (ع) بیان کنند .	۵ دقیقه
تحلیل و تفسیر	دانش آموزان با توجه به نحوی تدریس معلم به سوال پاسخ صحیح داده و همچنین معلم مشاهداتی را که بر گروه ها دارد در سنجش لحاظ نمایند .	
استاد راهنمای تخصصی:		استاد راهنمای علوم تربیتی:

- ✓ تحلیل و تفسیر شامل: پیش بینی ها/ محدودیت ها و فرصت ها در فرآیند اجرا و نحوه مدیریت آن / آنچه آموختم
- ✓ مفاهیم و مهارت ها: از تحلیل محتوای کتاب درسی استخراج می شود.
- ✓ این فرم برای حداقل ۶ جلسه تدریس تکمیل گردد.

^۲ - شامل: تجهیزات (نرم افزاری و سخت افزاری)، امکانات محیطی، افراد/ شخصیت ها و....

اجرا:

به منظور هماهنگی های لازم با معلم ، موضوع را با او در میان گذاشتم و گفتم که در این ترم قرار است ما به تدریس مستقل بپردازیم ؛ اگر اجازه می دهید موضوع درس حرمی با دو گنبد را که قرار است روز دوشنبه تدریس شود ؛ من انجام دهم . خوشبختانه ایشان هم موافقت کردند و قرار شد روز دوشنبه همان هفته این تدریس انجام شود.

پس از موافقت معلم شروع کردم به نوشتن طرح آموزشی برای مبحث درس حرمی با دو گنبد متناسب با ساختار خواسته شده که توسط استاد تشریح شده بود.

روز دوشنبه برای اجرای طرح آموزشی وارد مدرسه شدم . با هماهنگی که از قبل با معلم انجام شده بود، قرار بر این شد تا در زنگ چهارم (که در این زنگ ساعت کلاسی دانشگاه به ساعت فرهنگی اختصاص دارد) به آموزش موضوع مورد نظر در درس هدیه ها پرداخته شود .

ساعت تفریح من در کلاس بودم تا هماهنگی های را برای تدریس خود از جمله پخش کلیپ صوتی و فیلم مربوطه را انجام دهم تا بلا فاصله بعد از ورود دانش آموزان تدریس را شروع کنم زیرا در ساعت قبل مسابقه ای بین کلاس چهارم و پنجم اختصاص داده بودند که معلم و من همان روز از آن با خبر شدیم و حدود ده دقیقه از زمان کلاس درس را نیز گرفته بود و من ناچار به تغییر در طرح درس خود شدم .

پس از اینکه زنگ تفریح ساعت سوم به اتمام رسید و دانش آموزان وارد کلاس شدند بلا فاصله کلیپ صوتی پخش شد و سپس سوالاتی از دانش آموزان در مورد آن پرسیده شد .

بعد از آن از آن ها خواستم که به صورت گروهی با هم مشورت کنند و هر آن چه که در مورد امام کاظم (ع) و امام جواد (ع) می دانند را بر روی برگه ای که خودم به همه ای گروه ها داده بودم بنویسند و سپس به جمع بندی نسبت به مطالبی که نوشته اند برسند .

در این بین به گروه ها سر زده و فعالیت آن ها را چک می کردم و در صورت لزوم به هدایت آن ها می پرداختم در ضمن میزان فعالیت هر گروه را مد نظر می گرفتم زیرا می خواستم که آن را برای ارزشیابی آن ها در نظر بگیرم . و به این موضوع پی بردم که خارج کردن بچه از گروه کار سختی می باشد و مهارت مربوط به خود را نیاز دارد .

بعد از آن فیلم مورد نظر را که آماده کرده بودم را پخش کردم و بعد از فیلم مطالبی را که از قبل در ذهن خود آماده کرده بودم را بیان کردم البته نکته قابل توجه این است که محیط کلاس به طوری می باشد که حتی معلم را به سمت مطالبی که به ذهنش در آن لحظه نمیرسد به صورت ناخودآگاه سبب رسیدن مطالب فراموش شده به ذهن آن می شود .

در این بین از سرگروه ها خواسته شد که مطالبی را که به جمع بندی آن ها رسیدن را در کلاس بیان کنند ولی به علت کمبود وقت فقط از دو تا از آن ها خواسته شد که جمع بندی خود را بیان کنند و در این مرحله نکات جدیدی که توسط دانش آموزان بیان می شد و معلم بر آن ها تاکید کرده و دانش آموزی که آن را بیان می کرد نیز مورد تشویق قرار می گرفت .

سپس به ارزیابی پرداختم و از آقای انصاری درخواست کردم که یکی از دانش آموزان را برای پاسخ به این سوال انتخاب کند و بعد از انتخاب توجه آن ها را به آیه ۱۳۴ سوره ی آل عمران جلب کردم و سوال خود را پرسیدم که در ابتدا دانش آموزی که انتخاب شده بود به صورت خیلی جزئی پاسخ داد که این نشان از آن داشت که آقای انصاری به صورت دقیق دانش آموزان را زیر نظر داشت و کسی که کمترین توجه را کرده بود را انتخاب کرده تا به من بفهماند که باید به همه ای افراد کلاس توجه کنم و از آن ها قافل نشوم .

بعد از ارزشیابی هم هنوز زنگ استراحت نخوده بود من تعجب کرده بودم زیرا از ساعت کلاسی گذشته بود و من از این موقعیت استفاده کرده و از چند نفر از دانش آموزان خواستم که متن درس را بخوانند .

تعیین موانع و محدودیت ها و مشخص کردن تغییرات احتمالی و چرایی تغییرات:

خراب بودن سیستم صوتی کلاس که به این علت از آقای انصاری خواستم که در هنگام دریافت سیستم از دفتر باند نیز با آن به کلاس آورد .

- کمبود وقت: باید همانطور که در طرح پیش بینی شده برای هر مرحله زمان خاصی تعریف شود و اگر شرایط به نحوی شد که به زمان بیشتری احتیاج باشد از زمان مازادی که در طرح آموزشی نیز در نظر گرفته شده استفاده کرد.

- به دلیل کمبود وقت ابتدا از خواندن متن درس و همچنین به اشتراک گذاشتن کلیه مطالب جمع بندی شده در گروه ها صرف نظر کردم .

- مسابقه ای که برای کلاس در نظر گرفته شده بود .

بررسی نتایج و چگونگی دست یابی به آن ها:

من با اجرای این طرح به این نتیجه رسیدم که می توان با استفاده از روش های تدریس به روز و جذاب و ایجاد تنوع در ارائه درس ، هم یادگیری دانش آموزان را تسهیل و هم در آن ها نسبت به موضوع علاقه مندی و انگیزه ایجاد کرد؛ زیرا درحین تدریس شاهد نکات جالبی که حتی خودم در محتوای که از قبل آماده کرده بودم نبود و این مرا به این مطلب واقف کرد که هم معلم به دانش آموزان یاد می دهد و هم دانش آموزان به معلم یاد می دهند .

شناسایی نقاط قوت و ظرفیت های خود:

اگر بخواهم از زاویه دید خود نقاط قوت تدریسم را بگویم؛ می توان به انعطاف داشتن در طرح آماده شده برای تدریس بر اساس موقعیت مکانی و زمانی اشاره کرد . در خصوص نقاط ضعف هم متوانستم بجای استفاده از فیلم از دانش آموزان بخواهم که متن درس را بخوانند تا مطالب کلیدی آن را بیان کنم و بر روی مطالب مهم آن تاکید داشته باشم .

طرح آموزشی (۲)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
مرکز کانونی مدارس دولتی

کارورزی ۳

فرم ج: چارچوب تهیه طرح آموزشی

مشخصات: نام مدرسه: امید های انقلاب		پایه تحصیلی: چهارم		موضوع: نخستین روستا ها چگونه به وجود آمدند؟	
نام معلم راهنما: آقای احمد انصاری زاده					
محتوا (مفاهیم/ مهارت ها به تفکیک): آشنایی با مراحل تغییر زندگی انسان ها و تاثیراتی که هر مرحله بر تغییر زندگی آن ها داشت .					
پایامد یادگیری: تاثیرات ساختن ابزار و وسایل ، کشف آتش ، کشاورزی و اهلی کردن حیوانات بر زندگی انسان .					
مراحل	شرح تکالیف یادگیری/ تکالیف عملکردی به تفکیک مراحل	محدوده زمانی	مواد/ منابع یادگیری ^۲		
برقراری ارتباط	پخش فیلم ، از زمان پیدایش انسان های نخستین تا پیدایش اولین شهر ها .	۱۵	دیتا و فیلم		
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد	در مورد فیلم پخش شده سوالاتی از دانش آموزان پرسیده می شود و از آن ها خواسته می شود که به آن ها پاسخ دهند .				

معلم در این مرحله می تواند از دانش آموزان گوشه گیر برای پاسخ به سوالات استفاده کند به گونه ای که ابتدا از افرادی که خوب یاد می گیرند پرسیده می شود سپس از دانش آموزان گوشه گیر زیرا پاسخ دانش آموزان قوی و همچنین فیلم پخش شده سبب ایجاد انگیزه می شود که این دانش آموزان شروع به پاسخ کنند .			تحلیل و تفسیر
کاغذ	۵	از دانش آموزان خواسته می شود در گروه نکات و مطالبی در مورد چگونگی پیدایش روستا ها رابر روی کاغذ نوشته و در مورد آن بحث نمایند و به جمع بندی نسبت به نظرات خود برسند	به تجربه گذاشتن
معلم به گروه ها سر زده و دانش آموزان را به سمت حل مشکلات و فرضیات خود در گروه رهنمایی می کند			فرآیندهدایت و ارائه بازخورد
در این مرحله معلم می تواند دریافت کند که دانش آموزان خود نسبت به این موضوع درسی در چه سطحی می باشند که در زمینه ادامه تدریس به او کمک شایانی می کند .			تحلیل و تفسیر
دیتا و پاور مربوط به درس	۱۵	با استفاده از دیتا فایل پاورپوینت که از قبل در مورد درس طراحی شده و با توجه به متن درس می باشد روی پرده دیتا پخش شده و معلم از بعضی از دانش آموزان می خواهد که از روی آن بخوانند و در حین خواندن با همکاری بچه ها نکات کلیدی متن کتاب را که همان متن پاور می باشد را توضیح می دهد .	به کاربرستن
در این بین معلم دانش آموزان را هدایت می کند تا خود نکات مهم و کلیدی متن را توضیح دهند و در ذهن خود مطالبی را بیاد آورند و سپس آن ها را بیان کنند .			فرآیند هدایت و ارائه بازخورد
در این مرحله علاوه بر پرورش قدرت بیان زمینه تقویت استقلال را در شخصیت دانش آموزان نیز فراهم می کند . در این بین معلم می تواند از دانش آموزان که به درس توجه نمی			تحلیل و تفسیر

کنند نیز سوال بپرسد تا این دانش آموز متمرکز به محتوای درسی شود .			
به اشتراک گذاشتن	از سرگروه ها خواسته می شود مطالبی را که افراد گروه خود به جمع بندی آن ها رسیده اند را برای سایر دانش آموزان بیان کنند .	۵	
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد	معلم نظر سایر سرگروه ها را نیز می پرسد و روی نکات مهم تاکید و از روی مطالب تکراری می گذرد و اگر دانش آموزی مطلب جدیدی گفت که سایر دانش آموزان و معلم از آن بی خبر بودند تشویق می شود .		
تحلیل و تفسیر	این مرحله علاوه بر این که قدرت بیان دانش آموزان را بیان می کند سطح گروه ها را نیز برای معلم مشخص می کند که در ارزشیابی قابل کاربرد است .		
انتقال به موقعیت جدید	در هنگام تدریس معلم از دانش آموزان می خواهد که زندگی خود را با آنچه که در مورد انسان های نخستین در فیلم دیده اند را مقایسه کنند		
فرآیندهدایت و ارائه بازخورد	معلم دانش آموزان را به سمت جواب درست سوق داده و آن ها را نسبت به تغییرات گذشته با امروزه با خبر می کند .		
تحلیل و تفسیر	دانش آموزان با کمی تفکر می گویند که چرا زندگی انسان تغییر کرده در حالی که زندگی حیوانات به همان شکل می باشد و پی به قدرت تفکر انسان می برند .		
سنجش آموخته ها	در حین تدریس فعالیت ص(۳۴) را انجام می دهیم و در آخر پاور به سوالات که درج شده پاسخ دهند .	۵	
تحلیل و تفسیر	دانش آموزان جواب کل سوالات را به درستی بیان کردند که این نشانه از تدریس موفق معلم می باشد .		

استاد راهنمای تحصی:

استاد راهنمای علوم تربیتی:

✓ تحلیل و تفسیر شامل: پیش‌بینی‌ها/ محدودیت‌ها و فرصت‌ها در فرآیند اجرا و نحوه مدیریت آن /
آن چه آموختم

✓ مفاهیم و مهارت‌ها: از تحلیل محتوای کتاب درسی استخراج می‌شود.

✓ این فرم برای حداقل ۶ جلسه تدریس تکمیل گردد.

۲- شامل: تجهیزات (نرم‌افزاری و سخت‌افزاری)، امکانات محیطی، افراد/ شخصیت‌ها و....

اجرا:

بعد از تدریس درس هدیه‌ها با معلم راهنمای خود جهت انجام تدریس بعدی خود مشورت کردم و به این نتیجه رسیدیم که درس چگونگی پیدایش روستا‌ها را تدریس کنم که برای تدریس این درس باید روز چهارشنبه به مدرسه می‌آمدم اتفاقاً روز چهارشنبه استاد کلاس دانشگاه به علت مشغله کاری به ما گفتند که روز چهارشنبه در کلاس حاضر نمی‌شوم و شرایط برای انجام تدریس کاملاً ایجاد شد.

بعد از فراهم شدن شرایط شروع به برنامه‌ریزی برای تدریس کردم و طرح درس خود را نوشتم و فیلم و پاور را برای تدریس آماده کردم.

روز چهارشنبه برای اجرای طرح آموزشی وارد مدرسه شدم. با هماهنگی که از قبل با معلم انجام شده بود، قرار بر این شد تا در زنگ سوم به آموزش موضوع مورد نظر در درس مطالعات اجتماعی پرداخته شود.

ساعت تفریح من در کلاس بودم تا هماهنگی‌های را برای تدریس خود از جمله پخش فیلم و پاور مربوطه را انجام دهم تا بلافاصله بعد از ورود دانش‌آموزان تدریس را شروع کنم.

پس از اینکه زنگ تفریح ساعت دوم به اتمام رسید و دانش‌آموزان وارد کلاس شدند بلافاصله فیلم پخش شد و در حین پخش فیلم سؤالاتی از آن‌ها پرسیدم.

بعد از آن از آن ها خواستم که به صورت گروهی با توجه به فیلم و دانسته های خود هر چه در مورد چگونگی پیدایش روستا ها می دانند را بر روی برگه ای که به آن ها داده بودم بنویسند و نسبت به آنچه که نوشته اند به جمع بندی برسند .

در این بین به گروه ها سر زده و فعالیت آن ها را چک می کردم و در صورت لزوم به هدایت آن ها می پرداختم در ضمن میزان فعالیت هر گروه را مد نظر می گرفتم زیرا می خواستم که آن را برای ارزشیابی آن ها در نظر بگیرم . و چون روز دوشنبه با آن ها کار گروهی کرده بودم امروز به نسبت آسان تر آن ها را از کار گروهی خارج کردم .

پاوره مربوطه را پخش کردم و از چند نفر از دانش آموزان خواستم که از روی پاور مربوطه بخوانند و در این بین سعی کردم که دانش آموزان خود نکات اصلی مربوط به متن درس را توضیح دهند و من فقط نقش هدایت را اعمال کردم و از دانش آموزانی که توجه نمی کردن سوال پرسیدم تا متوجه شوند که کلاس کاملاً تحت نظر است که سبب شد دیگران نیز متوجه آن شوند و به دقت به درس گوش فرا دهند .

در حین تدریس نیز سعی بر این داشتم تا دانش آموزان زندگی خود را با زندگی انسان های نخستین مقایسه کنند و پی به تفاوت آن ببرند و این که چراندگی انسان تغییر کرد ولی زندگی سایر حیوانات تغییر نکرده . در بین درس فعالیت ص (۳۴) را با دانش آموزان انجام دادیم به گونه ای که من فقط نقش نظارت را ایفا کردم و دانش آموزان خود جواب ها را بیان کردن که من آن را در ارزشیابی آن ها مد نظر قرار می دادم .

در این بین از سرگروه ها خواسته شد که مطالبی را که به جمع بندی آن ها رسیدن را در کلاس بیان کنند ولی به علت کمبود وقت فقط یک نفر از آنها جمع بندی گروه خود را بیان کرد .

هنوز متن پاور تمام نشده بود که زنگ به صدا درآمد و قسمتی از پاور یعنی بخش پیدایش روستا ها مانده بود و در این هنگام سرعت تدریس را بالا بردم و به متن پاور پایان دادم و سپس به ارزشیابی پرداختم بچه ها جواب کل سوالات را بیان کردند که این نشان از تدریس خوب من داشت .

در ضمن معلم راهنما به من گفتند که باید تدریس را تا بخش کشاورزی و اهلی کردن حیوانات انجام می دادم و سایر موارد را برای روز شنبه هفته ای بعد می گذاشتم ولی کمال تقدیر را از من بیان کردن و نسبت به تدریس من کاملاً راضی بودند .

تعیین موانع و محدودیت ها و مشخص کردن تغییرات احتمالی و چرایی تغییرات:

- خراب بودن سیستم صوتی کلاس که به این علت دوباره از آقای انصاری خواستم که در هنگام دریافت سیستم از دفتر باند نیز با آن به کلاس آورد .

- به دلیل کمبود وقت قسمت آخر تدریس به صورت عجله ای انجام شد و ارزشیابی آخر هم به آن صورت که باید انجام می شد انجام نشد و همچنین به اشتراک گذاشتن کلیه مطالب جمع بندی شده در گروه ها صرف نظر کردم .

بررسی نتایج و چگونگی دست یابی به آن ها:

من با اجرای این طرح به این نتیجه دست یافتم که استفاده از روش فعال چه آثاری بر یادگیری دانش آموزان دارد و همچنین به این نکته پی بردم که امکان دارد در اجرا یاین طرح به روش فعال با کمبود وقت مواجه شوم .

شناسایی نقاط قوت و ظرفیت های خود:

اگر بخواهم از زاویه دید خود نقاط قوت تدریسم را بگویم؛ می توان به انعطاف در طرح خود و این که همه ای آن چه که در طرح مورد نظر است قابل اجرا نیست و استفاده از روش فعال در تدریس خود که سبب یادگیری بیشتر دانش آموزان می شود . در خصوص نقاط ضعف باید بیان کنم که محدوده زمانی درستی برای کار خود پیش بینی نمی کنم که این شاید به خیلی جزئی شدن من در مطالب بر می گردد .

طرح آموزشی (۳)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
مرکز کانونی مدارس پایه

کارورزی ۳

فرم ج: چارچوب تهیه طرح آموزشی

مشخصات: نام مدرسه : شهرک مهدیه		پایه تحصیلی : ششم		موضوع : ضرب و تقسیم کسر ها	
نام معلم راهنما : آقای بخشایشی					
محتوا (مفاهیم / مهارت ها به تفکیک): مفاهیم: ضرب دو کسر، ضرب دو عدد مخلوط مهارت ها: مهارت ارتباطی: توضیح دادن درمورد چگونگی انجام فرآیند ضرب کسرتوسط دانش آموزان مهارت ذهنی: حل مسئله ضرب دو کسر، تامل، تصمیم گیری، استدلال مهارت یدی: ساختن یک واحد کامل مربع و کوچکتر از یک واحد با کاغذ					
پیامد یادگیری: ضرب دو کسر با مخرج یکسان و غیر یکسان و با کاربرد کسر وضرب کسر در زندگی روزمره آشنا شوند و بتوانند آموخته ها را به کار گیرند.					
مراحل	شرح تکالیف یادگیری / تکالیف عملکردی به تفکیک مراحل	محدوده زمانی	مواد / منابع یادگیری ^۲		
برقراری ارتباط	درمورد موارد استفاده از کسر در زندگی روزمره از جمله: در اندازه گیری مایعات، لوله های آزمایشگاه و همچنین محاسبه خمس مال از درآمد صحبت می کنیم	۳ دقیقه			
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد	در این مرحله پس از ایجاد انگیزه و برانگیختن دانش آموزان به آن ها می گوئیم: این که				

بدانیم چیزایی که داریم آن ها را می خوانیم کجای زندگی ما هستند خیلی خوبه ؛چون می دانیم مطلبی که یاد گرفتیم بیهوده نبوده.			
ارتباط دادن موضوع درسی با آن چه که در زندگی روز مره اتفاق می افتد سبب می شود که دانش آموزان به اهمیت موضوع پی برده و فکر کنند در زندگی آینده آنه قابل کاربرد می باشد و انگیزه آن هارا برای یادگیری بیشتر می کند			تحلیل و تفسیر
در قالب یک فعالیت گروهی دانش آموزان به ساختن یک مربع به عنوان یک واحد کامل و تقسیم آن به واحدهای کوچکتر از یک واحد با استفاده از کاغذ یا مقوا خواهند پرداخت.	۱۰ دقیقه		به تجربه گذاشتن
به دانش آموزانی که در حال فعالیت فردی می باشند بازخوردهایی مانند:خیلی خوبه که دارید کار را با دقت انجام می دهید؛در تقسیم ضلع ها دقتتان رو بیش تر کنید؛ را ارائه می دهیم.			فرآیندهدایت و ارائه بازخورد
انجام فعالیت عملی یادگیری را ماندگار تر میکند و همچنین میزان مهارت دانش آموزان را میتوان از طریق آن فهمید .			تحلیل و تفسیر
حل مسائل مربوط به ضرب کسر ها و پیدا کردن مساحت از طریق ضرب کسر ها که در کار عملی آن ها انجام می شود.	این مرحله با مرحله بعد هر دو ۱۵ دقیقه		به کار بستن
به دانش آموزان می گوئیم که حالا شما توانستید چیزی که یاد گرفته اید رو به کار ببندید و همچنین حالا ما می دانیم که کتاب دقیقا از ما چی میخواد پس حالا هدفمند کار میکنیم			فرآیند هدایت و ارائه بازخورد
در این مرحله می توان میزان دقت و همچنین میزان عملکردی درست دانش آموزان را به دست آورد			تحلیل و تفسیر
با دادن کاغذ یا مقوایی به هر کدام از گروه های دانش آموزان، از آن ها می خواهیم که در آن	زمان با مرحله قبل		به اشتراک گذاشتن

		مربعی به ابعاد 12×12 رسم کنند و یک ضلع آن را به سه قسمت و ضلع دیگر را به چهار قسمت مساوی تقسیم کرده و خطوط را به هم بچسبانند. در ادامه یک از سه قسمت ضلع اول و یک از چهار قسمت ضلع دوم را که محل طلاق آن ها یکی است هاشور بزنند. حال از آن ها می خواهیم تا نظرشان رادرمورد مساحت کل قسمت رنگ شده و چگونگی محاسبه آن بگویند. در این قسمت شاهد به اشتراک گذاشتن نظرات و تجربیات افراد خواهیم بود تا به مفهوم ضرب کسر برسیم و گروه ها به نقد و بررسی نظرات یکدیگر می پردازند. با استفاده از همین روش ، ضرب دو عدد مخلوط نیز به دانش آموزان انتقال داده می شود .	
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد	هنگام انجام فعالیت می گوییم: هرکدام از شما نظرات خوبی دادید. ما میخوایم به کمک هم یاد بگیریم پس خلاقیت و دقت شماس که میتونه شما رو به کاملترین راه حل برسونه.		
تحلیل و تفسیر	دانش آموزان خلاق قابل شناسایی اند و باید آن ها را به جهتی سوق داد که خلاقیتشان گسترش یابد		
انتقال به موقعیت جدید	برای دانش آموزان موقعیتی را تصور میکنیم که در آن قرار است مفاهیم آموخته شده در این آموزش را در موقعیت های دیگری همچون: به دست آوردن مساحت اشکال هندسی در خانه از طریق کسر، مساحت اجسامی که طول اضلاع آن ها اعداد صحیح نیست، به دست آورند. مثلا مساحت موزاییک یا سرامیک های کف خانه که طول ضلع		

		آن ها عدد مخلوط است.		
فرآیندهدایت و ارائه بازخورد		به دانش آموزان می گوییم :حالا که توانستیم مهارت های یادگرفته شده در این جلسه رو در زندگی و موقعیت های مختلف هم انجام بدهیم خیلی خوشحالم و امیدوارم شما هم همین حس رو داشته باشید.		
تحلیل و تفسیر		در این مرحله میزان یادگیری دانش آموزا مشخص مشود که آیا به صورت مفهومی موضوع را دریافته اند یا به صورت حفظی .		
سنجش آموخته ها		۱۰ دقیقه	نوشتن مسائلی برروی وایت برد و درخواست حل آن ها از دانش آموزانی که داوطلب هستند .حل بخشی از تمرینات کتاب درسی توسط همه ی دانش آموزان در کلاس	
تحلیل و تفسیر			ارزشیابی در طول تدریس وجود دارد ولی معلم برای اطمینان خاطر در آخر تدریس خود ارزشیابی نیز انجام می دهد بر طبق ارزشیابی آخر دانش آموزان مطلب را به درستی درک کرده بودند .	
استاد راهنمای تخصصی:		استاد راهنمای علوم تربیتی:		

✓

✓

✓

✓

✓

✓ تحلیل و تفسیر شامل: پیش بینی ها / محدودیت ها و فرصت ها در فرآیند اجرا و نحوه مدیریت آن / آن چه آموختم

✓ مفاهیم و مهارت ها: از تحلیل محتوای کتاب درسی استخراج می شود.

✓ این فرم برای حداقل ۶ جلسه تدریس تکمیل گردد.

^۲ - شامل: تجهیزات (نرم افزاری و سخت افزاری)، امکانات محیطی، افراد/ شخصیت ها و...

اجرا:

به منظور هماهنگی های لازم با معلم ، موضوع را با او در میان گذاشتم و گفتم که در این ترم قرار است ما به تدریس مستقل بپردازیم ؛ اگر اجازه می دهید موضوع ضرب کسرها را که قرار است هفته آینده تدریس شود ؛ من انجام دهم . خوشبختانه ایشان هم موافقت کردند و قرار شد چهارشنبه همان هفته این تدریس انجام شود. پس از موافقت معلم شروع کردم به نوشتن طرح آموزشی برای مبحث ضرب کسرها متناسب با ساختار خواسته شده که توسط استاد تشریح شده بود.

روز چهارشنبه برای اجرای طرح آموزشی وارد مدرسه شدم . با هماهنگی که از قبل با معلم انجام شده بود، قرار بر این شد تا زنگ دوم به آموزش موضوع مورد نظر در درس ریاضی پرداخته شود .

پس از اینکه معلم در زنگ اول به آموزش درس تعلیمات اجتماعی پرداخت ؛ در پایان زنگ پنج دقیقه ای از معلم وقت گرفتم تا به دانش آموزان در مورد تدریس زنگ بعد نکاتی را بیان کنم و همچنین از آن ها خواستم تا به صورت گروهی بنشینند .

پس از اینکه زنگ تفریح به اتمام رسید و دانش آموزان وارد کلاس شدند، طبق برنامه هریک سر جای خود نشستند و من تدریس را شروع کردم.

و در مورد موارد استفاده از کسر در زندگی روزمره از جمله :در اندازه گیری مایعات، لوله های آزمایشگاه و همچنین محاسبه خمس مال از درآمد مطالبی را گفتم؛ به عبارتی مرحله برقراری ارتباط را اجرا کردم .

در ادامه تدریس ، گذری به آموخته های قبلی دانش آموزان در مورد مفهوم کسر زدم؛ در ارزشیابی تشخیصی که از دانش آموزان داشتم خوشبختانه اکثر آن ها مفهوم کسر را به درستی فهمیده بودند بنابراین وارد مرحله تجربه کردن و تکالیف یادگیری شدم و به روش نیمه مجسم و سخنرانی آموزش ضرب کسر از طریق مساحت را به دانش آموزان ارائه دادم.

به هر گروه یک کاغذ A ۴ داده شد تا در قالب یک فعالیت گروهی، دانش آموزان به ساختن یک مربع به عنوان یک واحد کامل و تقسیم آن به واحدهای کوچکتر از یک واحد با استفاده از کاغذ A ۴ بپردازند .این قسمت توسط سرگروه هر گروه که معلم معین کرده بود انجام می شد و بقیه اعضا ضمن مشاهده ، نظرات خودشان را

نیز می گفتند. در این مرحله تاکید بر این داشتم تا همه دانش آموزان در فعالیت شرکت کنند و به این صورت بازخورد می دادم؛ خیلی خوبه که دارید کار را با دقت انجام می دید؛ در تقسیم ضلع ها دقتتون رو بیشتر کنید .

در مرحله بعد از گروه ها خواستم تا در همان کاغذ مربعی به ابعاد 12×12 رسم کنند سپس یک ضلع آن را به سه قسمت و ضلع دیگر را به چهار قسمت مساوی تقسیم کرده و خطوط را به هم بچسبانند. در ادامه یک از سه قسمت ضلع اول و یک از چهار قسمت ضلع دوم را که محل طلاقی آن ها یکی است هاشور بزنند. حال از آن ها خواستم تا نظرشان را در مورد مساحت کل قسمت رنگ شده و چگونگی محاسبه آن بگویند. در این قسمت شاهد به اشتراک گذاشتن نظرات و تجربیات افراد بودم تا به مفهوم ضرب کسر برسیم و گروه ها به نقد و بررسی نظرات یکدیگر پرداختند.

در این مرحله همه ی سرگروه ها به مفهوم ضرب کسر رسیدن و من هم مرتب به گروه ها سر میزدم و فعالیت سایر اعضای گروه را مورد بررسی قرار می دادم. هنگام انجام فعالیت به آن ها گفتم که : هر کدام از شما نظرات خوبی دادید. ما میخوایم به کمک هم یاد بگیریم پس خلاقیت و دقت شماست که میتونه شما رو به کامل ترین راه حل برسونه. با استفاده از همین روش ، ضرب دو عدد مخلوط نیز به دانش آموزان انتقال داده شد.

در ادامه از دانش آموزان خواستم تا مسائلی را که بر روی وایت برد نوشته بودم حل کنند و گفتم که این فعالیت باید توسط همه ی اعضای گروه به صورت انفرادی انجام شود. در این قسمت ضمن بازدید از همه ی گروه ها از اعضای گروه میخواستم تا برای من توضیح دهند که چگونه این مسائل را حل کرده اند؟

و در آخرین مرحله گام های طراحی آموزشی نیز از بچه ها خواستم تا مثلا مساحت موزاییک یا سرامیک های کف خانه که طول ضلع آن ها عدد مخلوط است را محاسبه کنند بدین ترتیب مفهوم ضرب کسر را در خارج از محیط کلاس نیز تجربه خواهند کرد. و این بازخورد را نیز در پایان به آن ها دادم؛ حالا که تونستیم مهارت های یادگرفته شده تو این جلسه رو در زندگی و موقعیت های مختلف هم انجام بدیم خیلی خوشحالم و امیدوارم شما هم همین حس رو داشته باشید.

در آخر نوبت به سنجش از آموخته های دانش آموزان رسید که به دلیل کمبود وقت تنها مرحله اول سنجش آموخته ها که در طرح هم پیش بینی شده بود؛ با کمی تغییر اجرا شد. در این مرحله مسائل جدیدی بر روی تخته کلاس نوشته شد و از هر کدام از دانش آموزان خواسته شد تا آن را حل کنند و نسبت به همه ی آن ها بازخورد داده شد، خوشبختانه اکثریت کلاس بحث را به خوبی متوجه شده بودند.

تعیین موانع و محدودیت ها و مشخص کردن تغییرات احتمالی و چرایی تغییرات:

- خراب بودن دستگاه ویدئوپروژکتور که اگرچنین شد می شود به روش سخنرانی و صرفا استفاده از همان فعالیت گروهی دانش آموزان اکتفا کرد.

- کمبود وقت: باید همانطور که در طرح پیش بینی شده برای هر مرحله زمان خاصی تعریف شود و اگر شرایط به نحوی شد که به زمان بیشتری احتیاج باشد از زمان مازادی که در طرح آموزشی نیز در نظر گرفته شده استفاده کرد.

- به دلیل کمبود وقت فقط قسمت اول مرحله سنجش از آموخته ها انجام شد که همان نوشتن سوالاتی بر روی وایت برد و حل آن توسط همه ی دانش آموزان در برگه بود.

بررسی نتایج و چگونگی دست یابی به آن ها:

من با اجرای این طرح به این نتیجه رسیدم که می توان با استفاده از روش های تدریس به روز و جذاب و ایجاد تنوع در ارائه درس ، هم یادگیری دانش آموزان را تسهیل و هم در آن ها نسبت به موضوع علاقه مندی و انگیزه ایجاد کرد؛ زیرا درحین تدریس شاهد خلاقیت گروه ها در رنگ آمیزی مربع (بدون اینکه از آن ها خواسته باشم) و دقت و علاقه آن ها در اجرای کار بودم.

بررسی فرایند اجرا:

به نظر من برای مرحله سنجش بهتر است یکی از انواع آزمون ها یا به صورت سوالیه و یا به صورت عملکردی طراحی شود و یا اینکه در حین اجرا ارزشیابی تکوینی به صورت سوالیه و پایانی در صورت وقت لازم عملکردی باشد ، اگر هم وقت نشد آزمون عملکردی طراحی شود و نتایج در جلسه بعد بررسی شود. در مرحله انتقال به موقعیت جدید نیز می توان از دانش آموزان خواست تا روزنامه دیواری یا پوستری در رابطه با مفهوم کسر و ضرب کسرها تهیه کنند و در اطراف خود تصویر هرچه را که فکر میکنند مربوط به مفهوم کسر می شود ، در آن قرار دهند.

شناسایی نقاط قوت و ظرفیت های خود:

اگر بخواهم از زاویه دید خود نقاط قوت تدریسم را بگویم؛ می توان به تسلط بر محتوا و مفاهیم و در نتیجه ارائه روان آن به مخاطبان اشاره کرد، اما احساس میکنم هنوز در این حوزه جای کار وجود دارد و بهتر از این هم می توان شد . در خصوص نقاط ضعف هم شاید بارزترین مورد در این طراحی کمبود زمان یا به عبارتی عدم پیش بینی درست زمان در طرح باشد.

طرح آموزشی (۴)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
مرکز کارشناسی و مدیریت

کارورزی ۳

فرم ج: چارچوب تهیه طرح آموزشی

نام معلم راهنما : احمد	موضوع : رهایی از قفس	پایه تحصیلی چهارم	مشخصات: نام مدرسه : امید های انقلاب انصاری زاد
محتوا (مفاهیم / مهارت ها به تفکیک): مفهوم معرفی مولوی و آثار وی به دانش آموزان مهارت آشنایی دانش آموزان با تفکر خلاق، مشورت و کاربرد آن در زندگی			

پیامد یادگیری:

در مسائلی که در زندگی با آن روبرو می شوند با افراد شایسته مشورت کنند.

شاعر بزرگ ایرانی مولوی را در چند سطر معرفی کند.

مراحل	شرح تکالیف یادگیری / تکالیف عملکردی به تفکیک مراحل	محدوده زمانی	مواد / منابع یادگیری ^۴
برقراری ارتباط	با نمایش عکس طوطی و بازرگان و وسایل نمایش همچنین معماها برنامه ای که داریم را به دانش آموزان می گوئیم. از بچه ها می خواهیم که بصورت گروهی معما ها رو حل کنند. پنج دانش آموز را جلو کلاس آورده و جواب هر معما رابه یکی از آن ها می دهیم .و همچنین کاغذی که روی آن نوشته شده من جواب معما ... را می دانم. واز آنها می خواهیم پشت به دانش آموزان بایستن. پس از این که دانش آموزان بر روی معما ها فکر کردن. ازدانش آموزانی که جلوی ایستادن می خواهیم برگردند. و اگر گروهی از آنها درخواست کرد که به آنها کمک	۱۰ دقیقه	عکس ، اوازم نمایش و معما چوب کبریت

		کند. اجازه می‌دهیم به آن گروه برود.	
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد		راهنمایی و تحسین از انجام دادن معما –راهنمایی و هدایت آنها از استفاده ی دانش آموزانی که جواب را می دانند.	
تحلیل و تفسیر		انتظار می رود در این مرحله دانش آموزان کمک گرفتن از افراد مطلع را درک کنند. گروه ها به دو دسته تقسیم شدن گروه هایی که کمک گرفته بودن و گروهی که کمک نگرفته بود..	
به تجربه گذاشتن		از دانش آموزان می خواهیم درباره اتفاقی که افتاد بحث کنند. ودرنهایت معلم جمع بندی می کند.	۵ دقیقه
فرآیندهدایت و ارائه بازخورد		سوال خود را باز کرده و جواب ها را هدایت می کنیم.	
تحلیل و تفسیر		متاسفانه با توجه به اینکه دانش آموزان مطلب را به درستی فهمیده بودن بهتر بود نتیجه گیری و بحث را به طور کامل در اختیار دانش آموزان گذاشت.	
به کاربرستن		متن کتاب خوانده می شود. نمایش طوطی وبازرگان را اجرا می کنیم. داستان طوطی وبازرگان را به اتفاقات قبلی ربط می دهیم.	۲۰دقیقه
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد		خود معلم در نمایش نقشی را بر عهده گرفته و دانش آموزان به سمت انجام آن هدایت می کند	
تحلیل و تفسیر		زمانی خود دانش آموزان به اجرا نمایش می پردازند داستان را به خوبی درک می کنند. در این مرحله به علت اینکه کارورز تنها یک روز در هفته حضور دارد در کلاس هماهنگی لازم	

برای اینکه تمامی نمایش توسط دانش آموزان صورت بگیرد نبود به همین علت بخشی از نمایش را برعهده گرفته است.			
به اشتراک گذاشتن	از دانش آموزان می‌خواهیم ویژگی‌ها و کسانی که ما می‌توانیم از آنها راهنمایی بگیریم را نام ببرند	۵ دقیقه	
فرآیند هدایت و ارائه بازخورد دهند	با توجه به آنچه در طول تدریس انجام شد انتظار می‌رود دانش آموزان بتوانند به آن پاسخ دهند		
تحلیل و تفسیر	جمع بندی مطالب در این مرحله صورت می‌گیرد . دانش آموزان به خوبی افرادی که شایستگی مشورت کردن بودن نام بردند.		
انتقال به موقعیت جدید	از دانش آموزان خواسته میشود که در منزل به کمک خانواده بررسی کنند که چرا طوطی گرفتار قفس بازرگان شد.	اجرا تا هفته آینده	
فرآیندهدایت و ارائه بازخورد	در جلسه بعدی درباره علت به مشکل افتادن انسان صحبت می‌کنیم.		
تحلیل و تفسیر	بررسی عواملی که باعث به مشکل افتادن طوطی که نماد غرور و تکبر می‌شود.واین امر با کمک خانواده به عنوان بهترین راهنما صورت میگیرد.		
سنجش آموخته‌ها	سنجش در کل فرایند یادگیری صورت گرفت.		
تحلیل و تفسیر	معلم در طول فرایند تدریس به دانش آموزان خود نمره مورد نظر را بر اساس فعالیتی که انجام داده اند می‌دهد		
استاد راهنمای تخصصی:		استاد راهنمای علوم تربیتی:	

✓

- ✓
- ✓
- ✓
- ✓ تحلیل و تفسیر شامل: پیش‌بینی‌ها/ محدودیت‌ها و فرصت‌ها در فرآیند اجرا و نحوه مدیریت آن / آن چه آموختم
- ✓ مفاهیم و مهارت‌ها: از تحلیل محتوای کتاب درسی استخراج می‌شود.
- ✓ این فرم برای حداقل ۶ جلسه تدریس تکمیل گردد.

۲- شامل: تجهیزات (نرم‌افزاری و سخت‌افزاری)، امکانات محیطی، افراد/ شخصیت‌ها و...

اجرا:

در شنبه هفته ای گذشته با معلم رهنمای خود در مورد تدریس بعدی خود صحبت کردم و ایشان از من پرسید که شما علاقه دارید که چه درسی را تدریس کنید من هم گفتم اگر امکانش باشد می خواهم فارسی تدریس کنم و بعد ایشان به من گفت که زمینه ای تدریس درس رهایی از قفس را برای شما فراهم می کنم و تا هفته ای بعد سعی میکنم درس را تا آنجا برسانم شما برای این درس برنامه ریزی کنید .

من هم به طراحی طرح آموزشی این درس اقدام کردم و آن را با شیوی جدیدی طراحی کردم و در طول هفته خود را برای انجام آن طرح آماده کردم .

روز شنبه برای اجرای طرح آموزشی وارد مدرسه شدم . با هماهنگی که از قبل با معلم انجام شده بود، قرار بر این شد که در زنگ اول به تدریس درس مورد نظر در درس فارسی بپردازم .

من در آن روز به دلیل این که تدریس در زنگ اول داشتم زوتر به مدرسه رفتم تا قبل از ورود دانش آموزان خود را برای تدریس آماده کنم و شروع به راه اندازی سیستم کلاس کردم تا تصویر مورد نظر را بلا فاصله بعد از ورود دانش آموزان به آن ها نشان دهم .

زمانی که کلیه دانش آموزان وارد کلاس شدند تصویر مورد نظر را به آن ها نشان دادم و سپس به هر گروه چوب کبریت های مرتبط به خود را دادم و گفتم که باید معما را با این چوب کبریت ها حل کنند زمانی که همه ی گروه ها بر روی آنها فکر می کردند پنج نفر از آن هارا که قبلا به آن ها گفته بودم را به پای تابلو بردم و جواب معما ها را به آن ها دادم و در ضمن برگه های طراحی کرده بودم که بر روی آن نوشته شده بود جواب معما را

بldم در پشت آن ها چسپاندم و سپس به آنه گفتم كه رو به دانش آموزان برگردند و اگر گروهی از آن ها درخواست كرد كه به آن ها كمك كنند به آن ها كمك كند .

در این زمان من به دانش آموزانی كه در گروه ها بودند گفتم كه می توانید از این افراد كه جواب معما را می دانند كمك بگیرید. بعضی از گروه ها كمك گرفتن و بعضی دیگر نه .

گروه های كه كمك گرفته بودند زود تر به جواب درست دست پیدا كردند و گروه های كه كمك نگرفته بودند، معمولاً گروه های كه در كلاس قوی بودن از افرادی كه معما را می دانستند كمك نگرفتند با این حال كه قوی بودن ولی زمان بیشتری برای پاسخ گوی به معما صرف كردند . و من دانش آموزان را به سمت چگونگی این فرایند فرا خواندم و آن ها را هدایت كردم تا به كمك گرفتن از دیگران رسیدن و نتیجه آن را با آنان كه كمك نگرفته بودند را به دست آوردند .

بعد از آن بر طبق لیست كласی شماره می گفتم و دانش آموزی كه مربوط به آن شماره در لیست كلاس بود شروع به خواندن متن درس می كرد .

بعد از آن نمایش طوطی و بازرگان را با تعدادی از دانش آموزان كلاس و همچنین خود به اجرا در آوردیم و دانش آموزان را به جهتی سوق دادم تا متن درس را با حل معمای كه در كلاس انجام دادیم ارتباط دهند .

از دانش آموزا خواستم كه ویژگی های افرادی را كه ما می توانیم از آن ها كمك بگیریم را بیان كنید و دانش آموزان به سوال من جواب های متفاوتی گفتند كه فرزاتر از سطح انتظار بود .

سپس از آن ها خواستم كه مسئله ای گرفتاری طوطی را با خانواده خود بررسی كنند و هفته بعد آن را به كلاس ارائه دهند . ارزشیابی هم در طول تدریس صورت پذیرفت .

تعیین موانع و محدودیت ها و مشخص كردن تغییرات احتمالی و چرایی تغییرات:

- به دلیل این كه در هفته یک روز در مدرسه حاضر می شدم نتوانستم کلیه نمایش را به دانش آموزان بسپارم و خود در آن نمایش نیز سهیم شدم .

بررسی نتایج و چگونگی دست یابی به آن ها:

من با اجرای این طرح به این نتیجه رسیدم که استفاده از فرایند نمایش در هنگام تدریس چه تاثیر زیادی در یادگیری دانش آموزان دارد و باعث ایجاد انگیزه در یادگیری مطالب می شود .

شناسایی نقاط قوت و ظرفیت های خود:

اگر بخواهم از زاویه دید خود نقاط قوت تدریسم را بگویم؛ می توان به استفاده از روش نمایشی و همچنین طرح معما را بیان کرد . در خصوص نقاط ضعف هم میتوانستم به کلماتی که در درس به کار رفته اند و از نظر املای مهم بودن اشاره می کردم این مطلب توسط معلم مربوطه بیان شد که من از آن غافل بودم .

گزارش روزانه (۱)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
مرکز کارورزی و ارزشیابی

کارورزی ۳

فرم الف: نگارش گزارش روزانه

نام مدرسه: امید های انقلاب	نام معلم راهنما: احمد انصاری زاده	جلسه: اول	تاریخ: ۱۳۹۵ / ۰۸ / ۰۱
هدف (چالش ذهنی) کارورز		انتظار داشتم ، از جلسه اول مشخص باشد که چطور و چه درس هایی را تدریس میکنیم. انتظار مواجه با کلاسی بسیار قوی را داشتم	
پیش بینی ها	رخداد ها / وقایع	تأملات	
به مدرسه می رویم و به گرمی با کادر اداری و معلم آشنا می شویم. و تدریس از اولین روز شروع می شود.	به محیط مدرسه وارد شدیم و از آنجا به ساختمان مدرسه رفتیم به گرمی با کارکنانی که با آنها روبه می شدیم سلام و احوال پرسی کردیم و جایگاه دفتر مدرسه را از آن ها جویا شدیم و به همراه دوست دیگرم به آنجا رفتیم و با استاد درس زبان فارسی خود آقای سالم برخورد کردیم و در آنجا ایشان به گرمی از ما استقبال کردند و کم کم سایر هم کلاسی های ما به آنجا آمدند و درباره کلاس دانشگاه به	به مقایسه استانداردهای آموزشی با امکانات مدرسه پرداختم. همچنین نحوه ی برخورد و پذیرش با یک همکار تازه وارد را آموختم. که آنها را به چشم همکار ببینم نه دانش آموز	

ساعت اول^۵

	صحبت پرداختیم .		
چرا معلمان پایه پایین تر معلمان زن بودند در حالی که پایه بالا تر معلمان مرد بودند .	آقای سالم بعد از زنگ تفریح از معاون خود خواست که کل معلمان پایه چهارم تا ششم را جمع کند تا در خصوص ما با آن ها مشورت کند پایه های پایین تر، معلم آن ها خانم بود به همین علت از معاون خواست که فقط از معلمان آن پایه ها در خواست کند که بیایند.	به کلاس درس می رویم تا روند تدریس معلم را مشاهده کنیم. طبق پیش بینی می دانستم که با تعجب دانش آموزان مواجه خواهیم شد.	ساعت دوم
بچه ها به دقت به معلم خود گوش فرا داده و کار عملی که معلم به آن ها محول کرده بود همه با خود آورده بودند و معلم برای زمان کلاس خود برنامه دقیقی چیده بود حتی از ثانیه آن نیز استفاده می کرد و می شد فهمید که با دانش کافی وارد کلاس شده و این که چرا معلم در این ساعت شروع به دادن تکلیف فردا کرد.	قبل از این که ساعت تفریح دوم شروع شود آقای سالم از ما پرسید که هر کدام دوست دارید به چه پایه ای از مقطه تحصیلی بروید و بعد از تقسیم بندی به همراه معلم وارد کلاس شدیم و بچه از دیدن من متعجب شدند. معلم در آخر این ساعت شروع به دادن تکلیف فردا کرد	دانش آموزان در این ساعت درسی وجود من را در کلاس می پذیرند و با من ارتباط برقرار می کنند.	ساعت سوم
این مدرسه محیطی بسیا کافی برای انواع بازی داشت که همزمان می شد والیبال، فوتبال ، هند بال و بسکتبال انجام داد .	زنگ مربوط به ورزش بود که به همراه آقای انصاری زاده و دانش آموزان به محیط مدرسه رفتیم بعد از این که معلم ورزش نرمش را انجام داد و بچه ها را وارد تیم مورد نظرشان کرد به همراه آقای	دانش آموزان در کلاس درس سوالاتی مربوط به درس مورد نظر از من خواهند پرسید .	ساعت چهارم

	انصاری با آن ها به بازی پرداختیم.		
در این مدرسه برای هر کلاسی یک ساعت خوش نویسی در نظر گرفته شده بود .	بچه ها ابتدا به نماز جماعت رفتند و سپس به کلاس خوشنویسی .	معلم در این زنگ به جمع بندی کلیه دروس گفته شده در این روز خواهد پرداخت و تکالیف روز فردا را مشخص می کند .	ساعت پنجم

توصیه های معلم راهنما :

توصیه های استاد راهنما :

تأملات / دیدگاه کارورز :	آن چه آموختم:
	قبل از تدریس باید همیشه آماده بود. مطالعه قبل از درسی که قرار است تدریس شود، می تواند کمک زیادی به کاهش استرس و احاطه کامل به درس کند به هیچ عنوان نباید بدون آمادگی در کلاس حاضر شد بچه ها هوشیار هستند و بلافاصله ضعف شما را متوجه می شوند.

پرسش‌هایی که باید به آن پاسخ دهم:

برای یک تدریس موفق چه کار های باید انجام داد ؟

برای ایجاد ارتباط بهتر با دانش آموزان باید چی کار کرد ؟

استاد راهنمای تحصی:

استاد راهنمای علوم تربیتی:

^۱ - در دوره متوسطه سه ساعت ۹۰ دقیقه و در دوره ابتدایی ۵ ساعت ۴۵ دقیقه. این گزارش مرتبط به حضور دانشجو در طول روز در واحد آموزشی است و گزارش تدریس بر اساس فرم شماره ۳ تدوین می‌گردد.

سایر فعالیت‌هایی که دانشجو در طول حضور خود در مدرسه انجام خواهد داد شامل:

الف- مشاهده و تحلیل و تفسیر عملکرد معلم در سایر پایه‌ها/ کلاس‌ها/ ساعات؛

ب- مشارکت در اجرای فعالیت در سطح مدرسه شامل: مشارکت با مدیر/ معاونین/ سایر کارکنان در انجام وظایف روزانه؛

ج- مطالعه موقعیت در ابعاد ذکر شده در کارورزی ۱/ تعاملات، آشنایی با ساختار و سازمان مدرسه (قوانین و مقررات و...).

گزارش عملکرد ضمیمه این فرم خواهد شد و واکاوی تجارب کسب شده در فرایند فعالیت‌ها در گزارش پایانی مورد استفاده قرار خواهد گرفت

گزارش روزانه (۲)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
مرکز کانونی مدارس

کارورزی ۳

فرم الف: نگارش گزارش روزانه

نام مدرسه: امید های انقلاب	نام معلم راهنما: احمد انصاری زاده	جلسه: دوم	تاریخ: ۱۳۹۵ / ۰۸ / ۰۸
هدف (چالش ذهنی) کارورز		چگونه می توان کلاس را به خوبی مدیریت کرد	
پیش بینی ها	رخداد ها / وقایع	تأملات	
این زنگ بنابر برنامه هفتگی کلاسی مربوط به فارسی خوانداری بود. با توجه به هفته قبل و برنامه کلاسی هفتگی پیش بینی میکنم که امروز معلم درس نشانه ها را تدریس می کند.	دانش آموزان با ورد معلم به کلاس به پا خواستند و تأمدن ایشان را خوشآمد گفتند و سپس شروع به تلاوت آیه های از قران کریم که در کلاس آن ها نصب شده بود پرداختند معلم درس را مروری کرد و یکی از دانش آموزان از روی آن خواند و سپس تمرین ها بین گروه ه های کلاس تقسیم شد تا به صورت گروهی با همدیگر مشورت کنند و بعد از ده دقیقه نماینده گروه برای حل آن تمرین به پای تابلو بیاید.	دانش آموزان به خوبی کار گروهی را بلد بود و این نشانه از تدریس فعال معلم در کلاس می باشد یا (شیوه نوین)	
ساعت اول			
مربوط به ریاضی می باشد	در زنگ استراحت با استاد	خود را بر طبق گفته های استاد راهنما باید	
ساعت دوم			

برای تدریس آماده کنم. در ابتدا باید از ارزشیابی آغازین یا ارزشیابی تشخیصی استفاده کرد	کارورزی خود گفت گو کردیم و ایشان تجربیات خود را به ما انتقال دادند و در ابتدای این زنگ همراه با آقای سالم به کلاس آمده و با معلم راهنما گفت گو کردند معلم در ابتدا نگاهی به سال سوم می کند و دانش آموزان را به سال قبل باز می گرداند و به صورت مختصر به آن پرداخت سپس سوالاتی در مورد کسر های سال سوم از دانش آموزان پرسید تا پی به دانش گذشته آن ها ببرد که این کار سبب می شود تا دریابد که تدریس خود را از کجا شروع کند	تدریس فصل دو یا (کسر ها)
معلم از قبل پیش بینی کرده بود که نقشه مربوطه در کلاس برای تدریس این درس کافی نیست و نقشه ای را با خود به کلاس آورد .	معلم فیلمی را پخش می کند که مربوط به تهیه ی نقشه می باشد و همچنین با خود نقشه ای به کلاس می آورد البته باید ذکر کنم که در کلاس نقشه بر روی دیوار نصب شده بود ولی راهنمای آن به خوبی مشخص نبود دانش آموزان یک یک با	مربوط به مطالعات اجتماعی می باشد. تدریس درس چهار نقشه ی محله ی ما ساعت سوم

	راهنمای نقشه کار کردند معلم تکالیفی برای فردای آن ها مشخص کرد		
مدیر این مدرسه به امور پرورشی خیلی توجه دارد	من ابتدای این زنگ به قسمت پرورشی رفتم و از کارکنان آنجا سوالاتی در این زمینه پرسیدم و سپس بعد از انجام نرمش به بازی با بچه ها پرداختم	دانش آموزان از من بخواهند که در زنگ ورزش با آن ها بازی کنم	ساعت چهارم
	ابتدا به نماز و بعد به کلاس خط رفتند من ویکی دیگر از دوستانم چون به مدرسه ای دیگر به کارورزی می رفتیم از آقای سالم اجازه گرفتیم تا مدرسه را ترک کنیم و به مدرسه دیگر برویم .	بچه ها به نماز و بعد به کلاس خط بروند	ساعت پنجم

توصیه های معلم راهنما :

توصیه های استاد راهنما :

آن چه آموختم: معلم باید نسبت به آنچه در کلاس دارد آگاهی کامل داشته باشد در غیر این صورت با مشکل مواجه می شود. استفاده از دانستنی های گذشته ای دانش آموزان برای یادگیری مطالب جدید که خود سبب می شود که پی ببریم تدریس را از کجا شروع کنیم و از گفتن مطالب اضافی خود داری کنیم . در حالی که معلم از روش فعال استفاده می کرد ولی به راحتی می توانست کلاس را مدیریت کند که این نشانه ای از تجربه ای ایشان می باشد . پرسش هایی که باید به آن پاسخ دهم: چگونه تجربه های استاد کارورزی ، معلم راهنما و آقای سالم را در خط مش معلمی خود به کار گیرم ؟	تأملات / دیدگاه کارورز :
استاد راهنمای علوم تربیتی:	استاد راهنمای تحصی:

^۱ - در دوره متوسطه سه ساعت ۹۰ دقیقه و در دوره ابتدایی ۵ ساعت ۴۵ دقیقه. این گزارش مرتبط به حضور دانشجو در طول روز در واحد آموزشی است و گزارش تدریس بر اساس فرم شماره ۳ تدوین می گردد.

سایر فعالیت هایی که دانشجو در طول حضور خود در مدرسه انجام خواهد داد شامل:

الف- مشاهده و تحلیل و تفسیر عملکرد معلم در سایر پایه ها/ کلاس ها/ ساعات؛

ب- مشارکت در اجرای فعالیت در سطح مدرسه شامل: مشارکت با مدیر/ معاونین/ سایر کارکنان در انجام وظایف روزانه؛
ج- مطالعه موقعیت در ابعاد ذکر شده در کارورزی ۱/ تعاملات، آشنایی با ساختار و سازمان مدرسه (قوانین و مقررات و...)
گزارش عملکرد ضمیمه این فرم خواهد شد و واکاوی تجارب کسب شده در فرایند فعالیت‌ها در گزارش پایانی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

گزارش روزانه (۳)

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
دیرت کلان‌رئی مدارس باطن

کارورزی ۳

فرم الف: نگارش گزارش روزانه

نام مدرسه : امید های انقلاب	نام معلم راهنما: آقای انصاری	جلسه:	تاریخ ۱۳۹۵ / ۰۸ / ۱۵
هدف (چالش ذهنی)		انتظار دارم پیشبینی هایی که من در هر زنگ از تدریس معلم میکنم با عملکردها و شیوه های آموزش معلم تا حدی هماهنگ و همسو باشد و طرز فکر من با رخدادهای کلاس یکی باشد.	
کارورز			
پیش بینی ها	رخداد ها / وقایع	تأملات	
من در زنگ فارسی خوانداری پیشبینی میکنم که معلم به کلاس وارد می شود و با دانش آموزان احوالپرسی می کند. موضوع درس ۴ یعنی ارزش علم را تدریس خواهد کرد. سپس در مورد درس جدید توضیح کلی می دهد و در ادامه از دانش آموزان می خواهد تا درس را به نوبت	در آن روز کمی با تاخیر به مدرسه رسیدیم وقتی وارد حیاط مدرسه شدیم دیدم که آقای انصاری از ماشین خود پیاده می شود و خوشحال شدم که با ایشان وارد کلاس خواهیم شد با هم به کلاس رفتیم و برعکس پیشبینی من معلم درس ارزش علم را در هفته ای پیش داده بودند و این هفته می خواستند	دانش آموزان همگی آماده بودند و به سوالات پاسخ صحیح می دادند و همگی مشتاق به جواب دادن بودند	

	کلماتی که از نظر املاء مهم هستند را مشخص کنند و سپس به حل تمرینات درس بپردازند که از من خواستند که شماره ای از ۱ تا ۲۸ بیان کنم تا بدین صورت از شماره مورد نظر یکی از تمرین ها را بپرسد و ادامه دادند تا تمرین ها به پایان رسید و دانش زبانی را تدریس کردند و بعد از آن بخش روخوانی را از دانش آموزان خواست که از روی آن بخوانند .	بخوانند و آنچه از درس می فهمند بگویند.پیشبینی می کنم از روش سخنرانی برای ارائه درس استفاده می کند و در آخر به ارزشیابی می پردازد	
دقیق متوجه تهیه گزارش نشده بودم و نمی دانستم منظو از آن چیست و در طول هفته پیگیر آن شدم.	در زنگ استراحت متوجه شدم که استاد ابراهیمی نیا به مدرسه آمده اند و کلیه دانشجو ها در دفتر مدیر جمع شدیم و ایشان در مورد چگونگی تهیه گزارش از فرم جیم توضیح دادند و همچنین به سوالاتی که از جانب ما به ایشان شد پاسخ دادند و در ضمن آقای سالم نیز نکاتی را به ما گفتند .	که معلم وارد کلاس شده و سوالاتی از ضرب دو عدد دو رقمی می پرسد و بخش محاسبه ی حاصل ضرب را تدریس می کند .	ساعت دوم
مشخص بود که معلم جهت ها را به طور دقیق چها شنبه هفته پیش با آن ها کار کرده و آن ها این مبحث را به درستی یاد گرفته اند . و	من به همراه آقای انصاری وارد کلاس شدم و ایشان شروع به تدریس کردند که در ابتدا از یکی از دانش آموزان که مسئول	درس مطالعات اجتماعی است.موضوع درس ۶که مربوط به جهت های جغرافیایی می باشد من پیشبینی میکنم	ساعت سوم

نیز ارزشیابی به صورت تکوینی صورت گرفت .	سیستم کلاس بود خواست که فایل مربوط به درس مورد نظر را باز کند در هنگامی که ایشان داشت آن فایل را باز کند ایشان به ارزشیابی از درس قبل پرداختند و سپس بعد از آن از دانش آموزان در مورد درس جدید سوال کرد و در این هنگام فایل مورد نظر بر روی پرده دیتا قرار گرفت البته باید ذکر کنم که معلم هفته ای پیش جهت ها را در حیاط مدرسه با دانش آموزان کار کرده بود و از دانش آموزان خواست که به صورت گروهی به فعالیت اول درس ۶ پاسخ دهند و تدریس تا بخش قطب نما ادامه داشت و ارزشیابی هم در بین تدریس انجام می شد و سپس به جمع بندی پرداختند .	معلم ابتدا ارزشیابی آغازین را انجام می دهد و در مورد درس قبل و درس جدید چندان سوال می پرسد تا آمادگی دانش آموزان را بسنجد. در ادامه از روش فعالی برای تدریس بهره گیرد و از پرده دیتا نیز استفاده خواهد کرد و در آخر ارزشیابی را انجام بدهد.	
شیوه نمره گذاری ساده نیست و قوانین خاص مربوط به خود را دارد و شیوی تقسیم بارم سوال هم دشواری خود را دارد .	در این زنگ من به همراه معلم شروع به تصحیح امتحان روز چهارشنبه بچه ها پرداختیم . و شیوی نمره گذاری را در امتحانات درک کردم	در این زنگ بچه ها ورزش کرده و طبق هر هفته فقط نرمش آن ها متفاوت است و بازی ها فقط هند بال ، فوتبال و والیبال می باشد .	ساعت چهارم
در هر روز هفته ، نماز خانه مختص گروه	ابتدا وارد نمازخانه در طبقه	ابتدا به نماز جماعت می روند	ساعت پنجم

و سپس بعد از نماز وارد کلاس خوشنویسی می شوند .	پایین شدیم و نماز را به جا آوردیم و سپس وارد کلاس خوشنویسی شدیم که من در آن کلاس به تصحیح اوراق پرداختم .	خاصی از دانش آموزان است که آن توسط معاون پرورشی مشخص می شد .
--	---	--

توصیه های معلم راهنما :

توصیه های استاد راهنما :

تأملات / دیدگاه کارورز :	آن چه آموختم: پیشبینی ها کاملاً به وقوع نخواهند پیوست . شیوه ی تصحیح امتحانات قوانین خاصی مربوط به خود دارد . بعضی از زمینه های درسی قابل اجرا در کلاس نیستند و باید در خارج از کلاس انجام شوند.
-----------------------------	---

پرسش‌هایی که باید به آن پاسخ دهم:

چه محتوای را باید خارج از کلاس تدریس کنم؟ و چگونه آن را تشخیص دهم؟

چگونه بارم سوال را تقسیم کنم؟

استاد راهنمای تحصی:

استاد راهنمای علوم تربیتی:

^۱ - در دوره متوسطه سه ساعت ۹۰ دقیقه و در دوره ابتدایی ۵ ساعت ۴۵ دقیقه. این گزارش مرتبط به حضور دانشجو در طول روز در واحد آموزشی است و گزارش تدریس بر اساس فرم شماره ۳ تدوین می‌گردد.

سایر فعالیت‌هایی که دانشجو در طول حضور خود در مدرسه انجام خواهد داد شامل:

الف- مشاهده و تحلیل و تفسیر عملکرد معلم در سایر پایه‌ها/ کلاس‌ها/ ساعات؛

ب- مشارکت در اجرای فعالیت در سطح مدرسه شامل: مشارکت با مدیر/ معاونین/ سایر کارکنان در انجام وظایف روزانه؛

ج- مطالعه موقعیت در ابعاد ذکر شده در کارورزی ۱/ تعاملات، آشنایی با ساختار و سازمان مدرسه (قوانین و مقررات و...).

گزارش عملکرد ضمیمه این فرم خواهد شد و واکاوی تجارب کسب شده در فرایند فعالیت‌ها در گزارش پایانی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

کارورزی ۳

فرم ب: گزارش جلسات بحث و گفتگو با استاد / گروه‌های کوچک / بحث‌های جمعی / سمینارها:

نام دانشجو: سجاد صالحی				
مدرسه: امید های انقلاب				
معلم راهنما: احمد انصاری زاده				
جلسات	زمان	ارائه دهنده:	محتوای بحث‌ها:	یافته‌ها / پرسش‌ها
اول	۹۵/۰۷/۱۰		کلاس تشکیل نشد به علت اختلال در انتخاب واحد	
دوم	۱۰۷/۱۷		کلاس تشکیل نشد چون تعداد حاضرین سه نفر بوده و کلاس به حد نصاب نرسیده بود	
سوم	۱۰۷/۲۴	استاد	بیان کارورزی ۳ (کنش پژوهی)	یادگیری محتوای کارورزی ۳
چهارم	۱۰۸/۰۱	استاد - دانشجو	معرفی با مدرسه و عوامل اجرایی (امید های انقلاب)	آشنای با مدرسه
پنجم	۱۰۸/۰۱	دانشجو	معرفی با مدرسه و عوامل اجرایی (شهرک مهدیه) اجرای طرح درس	تفاوت بین دو مدرسه
ششم	۱۰۸/۰۵	دانشجو	صحبت با معلم راهنما (شهرک مهدیه)	تفاوت تجارب معلمان هر مدرسه
هفتم	۱۰۸/۰۸	استاد - معلم راهنما	هماهنگی بین استاد و معلم راهنما	قبل از انجام هر کاری باید هماهنگی انجام شود
هشتم	۱۰۸/۱۵	دانشجو	جلسه با استاد در دفتر مدیر و صحبت با ایشان در زمینه با، سوالات ذهنی خود و شنیدن جواب از استاد و همچنین مدیر مدرسه	درک چگونگی انجام مراحل کارورزی ، به وجود آمدن پرسش نسبت به چگونگی بارم گذاری سوال امتحانی
نهم	۱۰۸/۲۲		زیارت کربلا	
دهم	۱۰۸/۲۹		زیارت کربلا	
یازدهم	۱۰۹/۰۶		حضور نداشتن در مدرسه	
دوازدهم	۱۰۹/۱۳	استاد - دانشجو	بیان مطالبی از جانب استاد ، آمادگی جهت سمینار هفته ای بعد	برای سمینار باید چه کار انجام داد و تا چه حد

سیزدهم	۰۹/۱۵/	دانشجو	اجرای طرح درس	برنامه زمانی برای تدریس باید دقیق تر شود
چهاردهم	۰۹/۱۷/	دانشجو	اجرای طرح درس	ازگفتن بیش از حد جزئیات در تدریس جلوگیری شود
پانزدهم	۰۹/۲۰/	استاد - دانشجو	برگزاری سمینار	بیان دیدگاه های دیگران نسبت به تدریس من و گرفتن تجربه از بیان دیگران
شانزدهم	۰۹/۲۷/		تعطیل	
هفدهم	۱۰/۰۴/	استاد - دانشجو	بیان نکاتی از جانب استاد نسبت به کد گذاری ، اجرای طرح درس	مطلب کد گذاری به صئرت دقیق حل نشد
هشدهم	۱۰/۱۱/	استاد - دانشجو	دیدن طرح درس هر دانشجو توسط استاد راهنما و بیان مطالبی نسبت به بهبود در طرح درس هر دانشجو	استفاده از تجارب معلم
نوزدهم	۱۰/۱۳/	دانشجو	رفتن سر کلاس و استفاده از تجارب معلم	حل شدن مطلب بارم هر سوال برای دانشجو طبق بیان گفته های معلم راهنما
بیستم	۱۲/۰۴/	دانشجو	پرکردن فرم های مربوط به درس کارورزی از جانب معلم راهنما و مدیر مدرسه	مدیر و معلم راهنما تا چه اندازه من را زیر نظر داشتند .
جمع بندی و تحلیل نهایی		در هر زمینه که لازم است از دیگران برای بهبود کار خود مشورت انجام شود و از تجربیات دیگران استفاده کنیم		
استاد راهنمای تحصی:		استاد راهنمای علوم تربیتی:		

در کارورزی ۳ موارد زیر مورد بررسی قرار گرفت:

دانش آموز	ارزشیابی، احساس و نگرش دانش آموز مورد بررسی قرار گرفت.
معلم	روش تدریس، بازخورد، راهنمایی و نگرش معلم مورد بررسی قرار گرفت.
کارورز	فعالیت های کارورزی ۳، روش تدریس و احساس و نگرش مورد بررسی قرار گرفت.
مکان و زمان	شرایط مکانی و زمانی و زمان و تدریس و حضور در کلاس مورد بررسی قرار گرفت.

روایتی کوتاه از کارورزی ۳

در آغاز تصور می کردم تمرین معلمی کاری است که پر از دغدغه و مشقت می باشد اما بعد از هم نشینی با دانش آموزان و برخورد های مختلف از جهات متفاوت با آنها با یک تغییر نگرش کلی به این نتیجه رسیدم که کاری عاشقانه و دوست داشتنی می باشد.
آموختم که معلم برای انتقال مهارت های خود سختی و مشقت بالایی را متحمل می باشد بنابر این معلمی تنها در یک واژه توصیف نمی شود معلم شمع می است گدازنده که خود می سوزد و روشنی می بخشد.
اکنون توان و مهارت آن را دارم که کلاسی متشکل از دانش آموزان فراوان با انگیزه های متفاوت و یژگی های فردی خاص خودشان را به نحوی مطلوب اداره کنم.
اکنون احساس می کنم زندگی من تنیدگی خاصی با امر تعلیم و تربیت و معلمی بر قرار کرده است، در واقع مرگ حقیقی من زمانی می باشد که از عرصه آموزش و پرورش کنار روم.
اگر بخواهم به دوستانم توصیه کنم، خواهم گفت اگر معلمی را برای آینده خود انتخاب می کنند مهارت به تنهایی کارساز نمی باشد بلکه شغل خطیر معلمی علاوه بر مهارت نیاز به عشق و علاقه دارد.
مهم ترین دغدغه های من به عنوان فردی که می خواهد معلم شود این است که صرفا به بحث آموزشی دانش آموزان نپردازم و ابتدا با خود سازی و تعلیم و تربیت خود بتوانم به عنوان الگویی مناسب برای این دانش آموزان باشم.
در آینده قصد دارم سعی کنم که با به کار گیری روش ها و متد های نوین روان شناسی و آموزشی کلاس که خود در آن فعالیت می کنم را به سمت کلاسی هدایت کنم که از دل آن افرادی خود ساخته و مفید برای جامعه بیرون آیند.

تحلیل و تفسیر یافته ها:

در ابتدای ورود به دانشگاه فرهنگیان اطلاعات بسیار اندکی راجع به معلمی و کنترل کلاس و در دست گرفتن و اداره دانش آموزان داشتم و نیز استرس بسیاری برای معلم شدن داشتم. در اوایل دوره کارورزی نیز اضطراب کلاس داری و انتقال محتوا به دانش آموزان برای من آزار دهنده بود اما رفته رفته با کسب مفاهیم عمومی و تخصصی در دانشگاه و در کنار آن حضور سر کلاس درس در کارورزی و مشورت گرفتن از استاد کارورزی (آقای علی ابراهیمی نیا)، مدیر، معاونین (مخصوصاً آقای سالم) و معلم راهنمای کارورزی خود (آقای احمد انصاری) و نیز مشاهده عملکرد تک تک عوامل مدرسه سبب شد تا روز به روز بر توانایی های معلمی خود بیفزایم و هر روز بیش از دیروز از میزان استرس من جهت گرداندن کلاس کاسته شود و برای ایفای نقش معلمی خود در آینده آماده تر شوم. اکنون به راحتی می توانم هر پایه ای را در مدرسه برای تدریس قبول کنم و مسئولیت اداره و پیش برد آن را به عهده گیرم. تا به اینجا فهمیدم که حضور در مدرسه ملزم به پوشیدن لباس مناسب و داشتن ظاهری آراسته است و ترجیحاً پوشیدن کت شلوار برای یک معلم مناسب تر است. با رعایت این معیار دانش آموز نیز که معلم را الگوی خود قرار می دهد به تقلید از معلم خود با ظاهری آراسته در مدرسه حضور پیدا می کند.

آموختم که: نظم و انضباط را رعایت کنم به موقع به مدرسه بروم و به موقع بیایم در توانم آنچه هست را به دانش آموزان انتقال دهم ، آموختم که برای معلمی خوب شدن باید تجربیات و موفقیت و شکست های دیگران را به کار بست و عملاً آنها را بعنوان نردبانی برای صعود به قله های موفقیت قرار داد.

اکنون توان و مهارت آن را دارم که: بسیاری از مسائل تدریس را خود انجام دهم و بدون نظارت کسی به محل کارم با رضایت هر چه تمام تر بروم، با شوق و علاقه ای به مراتب بیشتر از گذشته به تدریس پردازم، توانایی و مهارت آن را پیدا کرده ام که در بسیاری از موارد بتوانم به همکاران و دوستانم کمک کنم.

اکنون احساس می کنم: که بشدت علاقه ام به حرفه ی معلمی بیشتر شده است و دیدم نسبتاً به شغل انبیاء دگرگون و بسیار مثبت شده است احساس رضایت و خوشایندی نسبت به فرآیند کارورزی دارم که مطمئناً در طول خدمتم از آن کمک خواهم گرفت.

اگر بخوام به دوستانم توصیه کنم خواهم گفت: حتماً از زمان کارورزی کم نکنند جلسات کارورزی را به طور مرتب بروند، مشکلات و نواقصشان را از لحاظ تدریسی با معلمان مختلف و با تجربه در میان بگذارند و از تجربیات آنها بهره ای کافی و وافی را ببرند و خودشان با کمک معلم زنگهائی را به تدریس کنترل شده پردازند. مهمترین دغدغه ی من به عنوان فردی که می خواهد معلم شود این است که: شاید نتوانم برخی اوقات از عهده ی وظیفه ی سنگینی که بر دوشم نهاده شده به نحواحسن برآیم که امیدوارم با لطف خداوند بزرگ و

محبت همکاران از عهده ی این مسئولیت برآیم و وظیفه ی خطیری را که به عنوان دغدغه ی اصلی بنده است به پایان برسانم.

در آینده قصد دارم سعی کنم که: با معلمان موفق بیشتری تبادل نظر کنم به مدارس مختلف بروم و تا می توان در دوران دانشجویی مشکلات و نواقص خود را برطرف و به حد صفر برسانم تا بلکه در آینده ی معلمی خود مشکلات و نواقص بسیار کمتری داشته باشم و بتوانم به سرزمینم کمک کنم تا نسلی موفق به بار آید.

نتیجه گیری:

این دوره از کارورزی نیز به نوبه خود تجربیات بسیاری را به همراه داشت. تجربیاتی که هر کدام از آنان حاصل زحمات عده ی زیادی از افراد بود تا ما دانشجو معلمان علاوه بر دانش علمی ، دانش عملی نیز کسب کنیم و در آینده شغلی خود از آنها استفاده کنیم. در این راستا استفاده از توصیه ها و راهنمایی های استاد راهنما(استاد ابراهیمی نیا) در دانشگاه و نیز حضور ایشان در مدرسه و همچنین معلم راهنما در مدرسه بسیار مثر و ثمر واقع شد. دانشجو در این ترم به آزمون و خطای روش های تدریس خود می پردازد و تجربیات لازم در این زمینه را کسب می کند تا در آینده شغلی خود به کار ببرد. همچنین آشنایی با محیطی که در آینده در آن مشغول به تدریس خواهد بود، نحوه برخورد و ارتباط با کادر اداری، دیگر معلمان و دانش آموزان، میزان استرس و نگرانی در هر فرد را کاهش داده و فرد با یک پیش زمینه و تجربه وارد محیط کار خواهد شد، بنابراین از روز اول می داند که چگونه عمل نماید و از این لحاظ نیز در زمان صرفه جویی خواهد نمود.

شرکت فعال در دوره کارورزی می تواند میزان یادگیری علوم نظری و کاربرد آنها در عمل را به ما (دانشجو معلم کارورز) نشان دهد. و دانشجو می فهمد که چه میزان از علوم و دانشی را که فرا گرفته است می تواند در حیطه عمل نیز به کار بندد و چه میزان از آنها در همان مرحله نظری باقی خواهد ماند.

با پیشرفت هر مرحله از کارورزی ها(۱،۲،۳،۴) دانشجویان مهارت ها، توانایی ها و تخصص های بیشتر و لازم را کسب می نمایند و سیر صعودی خود را طی می کنند و در نهایت به عنوان یک معلم متخصص در رشته خود از دانشگاه روانه محیط کار خود می شوند.

کد گذاری

کد ها	گذارها	مفاهیم	مضامین
۱	شوق و علاقه ی به مدرسه رفتن	حس درونی	انگیزه و علاقه من
۲	پذیرش ما به گرمی توسط مدیر و کارکنان نه به عنوان یک معلم بلکه به عنوان یک همکار	احساسات و عواطف	انگیزه و علاقه کارکنان برای فروش نیروی جدید
۳	احترام دانش آموزان به معلم خود در هنگام ورود به کلاس و نیز بلعکس	احساسات	عواطف
۴	دانش آموزانی که تکالیف را انجام نداده و همچنین کسانی که قوانین کلاس را رعایت نمی کنند معلم با آن ها برخورد می کند . زمان ورود به مدرسه	قوانین	نظم و انضباط
۵	ایجاد ارتباط درست با دانش آموزان و هدایت آن ها به سوی پروردگار و استفاده از از روش های نوین و هدایت آنه به سوی این که شهروند مطلوبی برای جامعه خود باشد	تفکرات من	انگیزه درونی من نسبت به معلم شدن
۶	تعامل صمیمانه معلمان با هم و همچنین با کارکنان و مدیر و مدیر با کارکنان و همه ی این ها با والدین و دانش آموزان بازی معلم با دانش آموزان دیدن درگیری لفظی بین دانش آموزان	تعاملات	صمیمانه بودن روابط کادر مدرسه و درگیری دانش آموزان
۷	استفاده از تلاوت قرآن کریم در ابتدای کلاس و برگزاری نماز جماعت در روز مشخص برای کلاس ها	بلا بردن معرفت	اعتقادی

منابع :

- ۱- مشفق آرانی، بهمن، راهنمای تمرین معلمی، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۹
- ۲- صافی، احمد، تمرین معلمی، انتشارات رشد، ۱۳۸۴
- ۳- رئوف، علی، تربیت معلم و کارورزی، انتشارات فاطمی، ۱۳۷۱
- ۴- وکیلان، منوچهر، روشها و فنون تدریس، تهران، انتشارات پیام نور، ۱۳۹۲